

Plaiuri Săcelene

Revistă editată de Asociația Cultural-Sportivă
"IZVORUL" - Săcele, înființată în anul 1922
și înregistrată la Judecătoria Brașov,
sub nr. 15553/8.03.1994

V R E M

să răscolim trecutul celor ce-au cutreerat pământul românesc
să înfățișăm *prezentul* văduvit de *măreția trecutului*
să despiciăm drum nou prin vremuri *Săcelelor* de mâine și
să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerească
la ridicarea acestor plaiuri mocănești

VICTOR TUDORAN
Plaiuri Săcelene, 1934

ARC PESTE TIMP:
1937 - 2014.
A FOST REÎNNOITĂ
TRADIȚIA PURTĂRII
COSTUMELOR MOCĂNEȘTI
LA BALUL PLĂCINTELOR
ORGANIZAT DE
ASOCIAȚIA "IZVORUL"

ANUL XXVII
(Serie nouă)
Trimestrul I, 2014
Nr. 79

Plaiuri Săcelene

apare trimestrial

MEMENTO

“După ce o veți citi, păstrați revista în casa voastră. Oricând o veți găsi, vă va face plăcere, fiindcă vă reamintește oameni și locuri scumpe vouă și părinților voștri.”

Cuprins

In memoriam

ISTORIA SATELOR SĂCELENE DIN CELE MAI VECHE TIMPURI PÂNĂ ÎN SECOLUL XIII	3
O LECȚIE DE ISTORIE A NEAMULUI ROMÂNESC	6
UNIREA PRINCIPATELOR ROMÂNE	6
DR. VOICU NIȚESCU (1883-1968)	8
POVESTEA UNEI VIEȚI, MARIA - REGINA ROMÂNIEI MARI (1875-1938)	9
PROFESORUL NICU URSU (1949-2014)	10

Cultura

DARIE MAGHERU (LANSARE DE CARTE)	12
DARIE MAGHERU – MAGICIAN AL CUVÎNTULUI	12
VIAȚA CA O PRADĂ ÎN SILIȘTEA – GUMEȘTI	13
CALENDARUL ANIVERSĂRIILOR CULTURALE NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE ÎN TRIMESTRELE I-II 2014	14
REVISTA LICEULUI “GEORGE MOROIANU”	15

Opinii

”CUM ARATĂ ȘCOALA ASTĂZI, AȘA VA ARĂTA SOCIETATEA MÂINE”, CÂTEVA GÂNDURI DUPĂ SIMULAREA EXAMENULUI LA CLASAA VIII-A	16
---	----

Tineri

INFLUENȚE GASTRONOMICE SĂCELENE (preparate de casă primăvăratice însoțite de arome dulci și sărate)	17
---	----

Actualitatea

CRONICĂ DE BAL	18
”PROFESORI ROMÂNI ȘI SPANIOLI LA LICEUL GUYNEMER”	20
EXPOZIȚIA „URMELE MOCANILOR SĂCELENI ÎN DOBROGEA”	20

Sport

O PÂRTIE SIGURĂ DE LANSARE A UNOR VIITORI PERFORMERI-BAZA OLIMPICĂ DE SĂRITURI CU SCHIURILE RÂȘNOV	22
--	----

PAGINI DE MONOGRAFIE

ISTORIA SATELOR SĂCELENE
DIN CELE MAI VECHI TIMPURI PÂNĂ ÎN SECOLUL XIII

Descoperirile arheologice demonstrează că satele săcelele au fost locuite încă din cele mai vechi timpuri. Din Satulung, dintr-un punct neprecizat, provine un nucleu de obsidian neolitic aflat la un muzeu din Budapesta.¹ Obsidianul este o rocă vulcanică sticloasă. Neoliticul sau epoca pietrei șlefuite începe odată cu practicarea agriculturii și domesticirea oilor și a caprelor, dar nu și a cailor, și se încheie cu apariția metalurgiei bronzului. În această epocă se inventează ceramica și metalurgia primitivă a cuprului și încep să fie practicate torsul, țesutul și alte meșteșuguri casnice. Acum apar primele civilizații umane. Populația acestei epoci sunt băștinașii Europei care au trăit înainte de apariția valului migrator al indo-europenilor.

Nucleele de obsidian sau silex reprezintă partea centrală a fragmentelor de rocă din care meșterii preistorici au scos toate instrumentele, uneltele sau armele dorite. Nucleele ajungeau prea mici și nu mai puteau fi prelucrate în continuare. Acolo unde au fost descoperite nucleee a existat și un atelier pentru prelucrarea acestor materiale.²

Interesant este că în România există o singură sursă de obsidian și anume în Oaș, la Orașul Nou. Și mai interesant este că analizele efectuate pe unele nucleee din vestul Transilvaniei au arătat că acestea provin din Slovacia și nu din Oaș. Ele au fost aduse pe Tisa și schimbate pe alte produse. Alte surse de obsidian în jurul țării noastre sunt în Ungaria și Ucraina.³ După cum se vede în satele săcelele se practica comerțul pe arii extinse încă din epoca pietrei lustruite!

La poalele muntelui Highiș s-a găsit în 1893 un topor de piatră în formă de migdală. Aparține culturii Coțofeni din perioada de tranziție la epoca bronzului și se află la Muzeul din Sf Gheorghe.¹ Topoarele de formă amigdaloidală formează tipul cel mai caracteristic din aria culturii Coțofeni, A devenit specific mai cu seamă în ultimele sale faze. În privința atribuirilor etnice întrebarea dacă cei care au creat cultura Coțofeni sunt sau nu indo-europeni, sunt sau nu prototraci rămâne una retorică. Evoluția culturii Coțofeni poate fi datată pe baza datelor radioactive între cca. 3.500 – 2.500 î.Hr.⁴

În punctul Bâta (Coasta Vătafului) care este un deal ce domină la stânga Valea Timișului pe traseul *Valului Tătarilor* s-a descoperit o așezare aparținând culturii Schneckenberg (epoca bronzului timpuriu) din care s-au recuperat mai multe fragmente ceramice aparținând fazei Schneckenberg B și numeroase alte materiale arheologice: rășnițe și zdrobitoare din piatră, lingurițe din lut, o fusaiolă, adică un mic disc din lut ars care se fixa în partea de jos a fusului pentru a-i asigura o rotație regulată, două fragmente de cuțite curbe tip Krummesser din gresie și un vârf de săgeată cu baza concavă din silex. A fost identificat și un zid „sec” fără liant care este posibil să facă parte dintr-o amenajare gen turn de observație din incinta de piatră *Bunloc* și *Valul Tătarilor* la al cărui capăt se află dealul Bâta. Zidul este ulterior așezării din epoca bronzului timpuriu.⁵ Denumirea culturii Schneckenberg vine de la dealul cu același nume din Brașov (Dealul Melcilor). Această cultură a fost definită aici de Alfred Prox în 1941.

Pe Durbav, unul dintre dealurile piemontane din Săcele, a fost identificată pe baza materialului ceramic o așezare aparținând culturii Wietenberg (epoca bronzului mijlociu). Șaua este barată în zona platoului superior cu un șanț și val de pământ, fiind o așezare de tip promontoriu barat. „*Relația posibilei fortificații de aici cu locuirea Wietenberg poate fi doar presupusă*”⁶, ceea ce înseamnă că este doar o ipoteză de lucru și în nici un caz o certitudine.

În septembrie 2004, dr. Vlad Totoianu descoperă așezarea fortificată Ciocleanu cu acces din Poiana Agelescu la 500 m.⁷ E vorba de un promontoriu barat cu mal de pământ din epoca bronzului după părerea autorului. Nu s-au făcut cercetări în această zonă. Între pâraiele *Gârcin* și *Târlung* se află o fortificație pe înălțimea numită *Cetate (Vâr)* înconjurată cu șanț. Epoca este nedeterminată. Lipsesc cercetările și aici.¹ Orbán Balázs susține pe baza tradiției locale că datează din perioada invaziilor turcești.⁸ La trecătoarea Bratocea (Ösánci szoros) s-a consemnat existența unui val de pământ și zid dintr-o epocă necunoscută.⁹ Orbán Balázs¹⁰ consideră că și această fortificație provine din epoca regatului maghiar.⁸ Primii istorici germani au atribuit zidul de apărare epocii romane. Árvay József crede că nu există argumente în acest sens și zidul ar putea fi la fel de bine mai vechi sau mai nou față de această epocă.¹¹

La noi în țară au fost descrise promontorii barate și așezări de înălțime fortificate atât în epoca bronzului, epoca fierului și epoca romană cât și în epoca migrațiilor și evul mediu timpuriu. Rămâne în sarcina cercetărilor arheologice viitoare să stabilească vârsta acestor fortificații din Săcele.

Ultima etapă a epocii bronzului este reprezentată „în subzona Săcele- Brașov” (după cum s-a exprimat Mariana Marcu) de complexul cultural Noua (secolele XVI-XIII î.Hr. după cercetările lui Eugen Sava¹²). La Noua s-a descoperit un mormânt de înhumatie aparținând acestei populații de păstori și agricultori care se ocupau și de prelucrarea uneltelor, a lăunii și de olărit. Cele mai obișnuite forme ceramice sunt ceașca pântecoasă cu două torți supraînălțate cu butoni sau creastă, strachina semisferică sau tronconică și vasul în formă de sac de mărime mică și mijlocie, purtând o decorație destul de săracă. Uneltele descoperite în aceste așezări sunt cuțite curbe de piatră, unelte de os, topoare-cioan, ace de bronz și seceri.¹³ La geneza culturii Noua au contribuit populațiile autohtone și unele populații iranice care au venit din stepele Ponto-Caspice. Este vorba de strămoșii cimerienilor, sciților și sarmaților.¹⁴

În linii mari se admite că la etnogeneza tracilor au participat triburile locale de agricultori și crescători de animale și valul migrator de păstori indo-europeni care au venit din stepa euroasiatică. Istoricii români consideră că triburile pre-tracice formate în Banatul istoric s-au extins în secolele XIV-XII î.Hr. ajungând în bazinul Transilvaniei unde au intrat în contact cu populațiile culturilor Noua, dar și Otomani și chiar Wietenberg. În urma acestor interferențe s-au format tracii timpurii în perioada trecerii de la epoca bronzului la cea a fierului. Epoca fierului se împarte în două perioade: cultura Hallstatt (1.200-600 î.Hr.) și cultura La Tène (600 î.Hr.- 105 d.Hr.).¹⁵ Pe teritoriul României putem vorbi de Hallstattul tragic și La Tène-ul dacic.

În Săcele s-au făcut unele descoperiri arheologice aparținând La Tène-ului care atestă prezența dacilor în aceste ținuturi. Din Satulung, din puncte neprecizate, provin un denar roman republican din anii 150 î.Hr.-125 î.Hr., un opaiț roman de lut aflat la Muzeul din Sibiu, un tezaur compus din 40 de monede republicane și imperiale din anii 106 î.Hr. – 75 d.Hr., cele mai numeroase fiind de la Vespasian (împărat roman din 69 d.Hr. până în 79 d.Hr.).¹ În 1888 în împrejurări necunoscute s-a descoperit un tezaur compus dintr-un număr neprecizat de monede de argint din care numai 40 au fost văzute și determinate: 24 denari republicani și 16 imperiali.⁹ Din Turcheș provine o monedă de bronz de la Domițian (împărat roman 81 d.Hr. - 96 d.Hr.). A fost la Muzeul din Sf Gheorghe, dar a dispărut în 1944 în cursul

războiului.¹⁶ De la Vasile Pârvan știm că penetrația economică romană s-a făcut prin intermediul cetățenilor romani așezați în Dacia pentru negoț (*cives Romani negotiandi causa in Dacia consistentes*). *Negotiatores Italici* cumpărau produsele indigene ale Daciei. Acești negustori, la aflarea veștii că Cezar pregătea o expediție împotriva lui Burebista în anul 45 î.Hr., au părăsit Dacia ascunzând micul lor capital pentru a nu fi prădați pe drum, cu gândul de a le regăsi la întoarcerea lor împreună cu armatele biruitoare. Între timp Caesar, a fost asasinat. Așa se explică prezența numeroaselor tezaure de denari republicani descoperite în Banat, Oltenia, valea Mureșului și Ardealul de SV întotdeauna înainte de anul 44 î.Hr. Într-o notă de subsol autorul primei sinteze arheologice românești consemnează prezența unui tezaur și mai interesant la Hétfalú (Săcele) format atât din monede republicane cât și imperiale de la 106 î.Hr. până la 75 d.Hr., dar acestea din urmă de la Vespasian fiind cele mai numeroase.¹⁷

Descoperirile arheologice ale medicului Vlad Totoianu⁷ din anii 2004-2005 și în special fortificația gigantică din Bunloc (Bolnok) Săcele au stârnit un viu interes atât pe plan local

Urme arheologice pe Bunloc

cât și național. Ruinele unor ziduri „seci” fără liant păreau a fi ale unui sanctuar dacic asemănător cu Sarmizegetuza. La prima vedere s-au formulat trei ipoteze: fortificațiile datează din vremea dacilor, din epoca predacică sau perioada premedievală.¹⁸ Primele

cercetări de teren și sondaje au fost efectuate în 2005 și au confirmat existența unei așezări fortificate compusă dintr-un platou delimitat de un zid „sec” cu o lățime de 1,5 m. „La intrarea pe una din văi s-a constatat existența a patru terase de fiecare parte, având ziduri de sprijin înclinate spre terasă cu o înălțime de 3 m și sunt realizate din bolovani de piatră. Zidurile sunt înclinate spre terasă. În forma actuală între bolovani nu există nici un fel de liant.” S-a descoperit o ceramică rudimentară, prost arsă și modelată manual.¹⁹ Cercetările au fost continuate în campania 2006, în perioada 30 octombrie – 18 noiembrie, în punctul Valea Baciului, Bunloc de Cristian Ioan Popa și Radu Totoianu care au fost derutați de ultimul toponim deoarece pe una dintre hărțile iosefine acesta apare sub numele de Bolnok.⁶ Prin zona împădurită a dealului cei doi arheologi au urmărit traseul incintei de piatră de formă triunghiulară ce cuprinde partea mediană și superioară a dealului de aceeași formă. „Zidul de piatră are o lungime de circa 3500 m și cuprinde un perimetru de circa 80 ha fiind lucrat din piatră locală de calcar, fără liant. Grosimea medie a acestuia este de 1 m, pe alocuri îngustându-se până la circa 0,80 m, iar în zona cea mai înaltă ajungând până la peste 1,50 m. Înălțimea păstrată variază de la circa 0,30-0,40 m până la circa 1,00 m. Traseul incintei este, în general, liniar, urmând fie curba de nivel, fie șaua dealului. Din loc în loc se pot observa rupești de pantă, în care zidul face colțuri în unghi aproximativ drept. Pe latura de est, unde a fost identificat un astfel de unghi drept, o porțiune de zid lipsă sugerează posibila existență, în acest loc, a unei intrări în incintă. Accesul pe văi era barat prin „bucle” (zid de baraj de tip cheie) cu partea concavă îndreptată extra muros [în afara zidurilor].”

Între dealul de pe valea Baciului și înălțimea Bâta, aflată în hotarul Brașovului, s-a aflat *Valul Tătarilor* care a închis întreaga vale a Timișului pe o distanță de 1,2 km. Din acest val se mai păstrează o mică porțiune având o înălțime de 4 m și o

lățime de 4,5 m. „Este o linie defensivă din pământ, posibil cu dublă palisadă, supravegheată la cele două capete de turnuri de observație (Bâta și Valea Baciului).” Palisadele sunt fortificații făcute din trunchiuri de copaci așezate orizontal sau din pari groși bătuți în pământ și legați între ei cu nuiele. În fața valului exista un șanț adânc care s-a colmatat între timp. Traseul lui apare pe hărțile iosefine din secolul al XVIII-lea și a fost consemnat cu numele de *Schantz*. Valul a fost lucrat din pământ și balast, iar șanțul are formă de pană de despicat lemne (V). Șanțul a avut o deschidere la partea superioară de 3 m și o adâncime de 2,5-3 m. În această zonă nu s-au descoperit materiale de interes arheologic. Săpăturile au fost executate în punctul impropriu numit *Platou*, cunoscut de localnici sub numele de *Lazuri*, în continuarea celor din campania 2005 la 2 m est, unde existau informații despre existența unei urme de locuire. Arheologii au descoperit un singur fragment ceramic cu urme de rulare, neornamentat, lucrat grosier, de culoare cenușie, păstrând în interior urmele unui slip maroniu. (Slipul este un strat foarte subțire de argilă de bună calitate care se aplică vaselor cu denivelări și crăpături pentru a le întări și permite o mai bună lustruire sau colorare a lor după care se ard.) Acest fragment datează de la începutul epocii bronzului, probabil Schneckenberg. S-au găsit și mai multe bucăți de cuarțit, unele cu urme de rulare, care se leagă probabil de locuirea preistorică. Cercetările din 2006 au infirmat existența celei de a doua incinte în interiorul mării incinte de piatră de la marginea „platoului” așa cum au presupus Daniela Marcu Istrate și Angel Istrate.

„O datare a fortificației în epoca bronzului credem că este cu totul exclusă, cu toate că Dana Marcu Istrate și Angel Istrate înclină să o plaseze în epoca preistorică” afirmă și demonstrează Cristian Ioan Popa și Radu Totoianu. O comunitate sau mai multe comunități din epoca bronzului nu puteau edifica o asemenea construcție care se întinde pe 80 ha, iar constructorii incintei au avut cunoștințe serioase de arhitectură și strategie militară. Nici o datare la începutul epocii fierului nu poate fi luată în calcul.

Fortificarea trecerilor în Transilvania se produce înainte de invazia tătarilor din 1241. *Valul Tătarilor* a avut rolul să închidă Pasul Timiș și a făcut parte din același sistem defensiv ca și *Șanțul roșu*, o fortificație impozantă pe o lungime de 11-12 km între satele Lisnău și Bită din județul Covasna, care a fost considerată drept o prisacă de graniță mai complexă cu val și palisadă, pe lângă cele „clasice” cu perdele de pădure.

Comparând observațiile de teren cu cele de ordin topographic și istoric (relatările lui Rogerius - martor ocular al evenimentelor din 1241 la Oradea, opera istoricului dominican Tholomeus din Lucca care a trăit în perioada 1236-1327, recomandările Conciliului Lyon I din 1245, cercetările lui Ioan Marian Țiplic, Adrian Andrei Rusu și ale academicienilor Șerban Papacostea și Victor Spinei) Cristian Ioan Popa și Radu Totoianu au tras concluzia că fortificația de pe Bunloc a fost edificată de către populația locală cu rol de refugiu în timpul evului mediu timpuriu după marea invazie a tătarilor din 1241 și înaintea construirii celei dintâi cetăți de pe Tâmpa. Ne aflăm în fața primei fortificații de piatră din zona Brașovului unde arhitectura militară de piatră se pare că a apărut ceva mai timpuriu decât în restul Ardealului.⁶

Cetatea Brașovia, aflată pe platoul sudic de pe vârful muntelui Tâmpa, a fost construită după a doua invazie tătară în Țara Bârsei din anul 1285. Probabil prezența regelui Ungariei Ladislau IV Cumanul la Brașov, în anul 1288, a fost prilejul pentru construcția cetății care a avut o suprafață de 23.000 mp, deci de peste două hectare.²⁰

Studii mai recente ne arată că Țara Bârsei a fost o zonă puternic fortificată și era considerată pivotul apărării Transilvaniei în fața pericolului invaziei mongole. Voivodul Transilvaniei

Pousa a făcut o serie de pregătiri în această zonă. Călugărul cistercian Albericus ne informează că trecătorile montane din Carpații Orientali erau închise cu valuri de pământ și prisăci (*indagines*). Prisăcile erau zone împădurite, un fel de garduri vii, și stâlpi groși înfiți în pământ și legați cu nuiile în zonele de trecere prin aceste fășii de pădure. După prisăci urmau ariile fortificate prin cetățile construite de cavalerii teutoni (care au fost alungați între timp) și cetățile regale Ungra și Hălmeag, ambele menționate în diploma din 1211. Numai că resursele umane ale frontierei erau insuficiente, iar o serie de alte trecători au fost neglijate.²¹ Toate aceste informații sugerează faptul că fortificațiile de pământ și prisăcile au fost edificate înainte de invazia tătară din 1241, în timpul regelui Bela al IV-lea. După aceea s-a clădit fortificația gigant de la Bunloc cu ziduri fără liant, iar după a doua invazie tătară, din 1285, a fost ridicată cetatea Brașovia de pe Tâmpa, având ziduri cu liant. Ioan Marian Țiplic, profesor la Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, a concluzionat că agentul cel mai important pentru secolele X-XIII în acțiunea de fortificare a spațiului transilvan a fost regalitatea arpadiană.²² Reputatul cercetător clujean Adrian Andrei Rusu susține că în Țara Bârsei ar trebui să reconsiderăm atribuirile etnice făcute de Ștefan Pascu și Florea Costea privind afirmația că românii sunt constructorii unor cetăți imediat după anul 1000 deoarece această aserțiune a devenit un simplu clișeu neavând la bază cronologii arheologice solide, ci doar convingerea istoriografică legată de intrarea zonei în orbita politică a regatului Ungariei abia după anul 1211. Descoperirea unor morminte ale coloniștilor germani din a doua jumătate a secolului al XII-lea în acest teritoriu infirmă radical această presupunere.²³

Cercetările legate de studierea prisăcilor au scos la iveală faptul că acestea au fost asociate cu teritorii nelocuite așa numitele „*terra deserta*” sau „*terra deserta et inhabitata*” adică o suprafață din care orice fel de populație a fost evacuată pentru securitatea regatului, sistem aplicat de romani încă din antichitate. Ele au fost ulterior repopulate odată cu extinderea cuceririlor. Acestea au fost măsuri temporare luate pentru apărarea granițelor regatului ungar. Așa s-a întâmplat și în Țara Bârsei.²⁴ Termenul de „*terra deserta et inhabitata*” apare în documentul regelui Andrei al II-lea privind donația Țării Bârsei către cavalerii teutoni în 1211.²⁵ De la această expresie unii istorici au tras concluzia că românii ar fi lipsit din Ardeal în momentul stabilirii ungarilor și sașilor aici! Această legendă despre Țara Bârsei care ar fi fost un teritoriu deșert și nelocuit va trebui să treacă din cărțile de istorie în culegerile de povești nemuritoare!

Și la urma urmei de ce ar fi fost Țara Bârsei pustie? După cum se vede, ea a fost locuită din cele mai vechi timpuri datorită resurselor sale excepționale: apă din belșug, o climă blândă favorabilă agriculturii și creșterii animalelor, păduri nesfârșite care au oferit lemn la discreție și adăpost în vremuri de restriște și băjenie. Dacă mai adăugăm și sarea fără de care nu puteau trăi nici oamenii și nici animalele și care se găsea la doi pași avem imaginea unui paradis terestru. Doar când a ajuns în vecinătatea prisăcilor ungurești de la Ungra și Hălmeag, Țara Bârsei a devenit „*terra deserta et inhabitata*” și numai pentru un timp foarte scurt după care a fost repopulată cu coloniști germani. Românii băștinași din satele săcelele în mod sigur s-au retras în păduri după care au revenit. Drept dovadă cele patru sate sunt menționate ca enclavă românești și apar în socotelile fiscale ale Brașovului și în cronicile săsești sub denumirea de „*sapte sate românești*”, atât în latină „*Septem villae Walachales*”, respectiv „*Villis Walachalibus*”, cât și în germană „*Bleschdörfer*”.²⁶ Un alt argument în acest sens am găsit în cronică pastorului evanghelic Szeli József din Satu-lung care spune că ceangăii au fost colonizați în Săcele în timpul construirii cetății Bran cu destinația de a apăra hotarele țării ca „plăieși”, în original „plájások”.²⁷ Valeria Căliman a demonstrat că plăieșia a fost o instituție românească.²⁸ Ungurii au luat de la

români acest cuvânt care nu exista în limba maghiară. Plájász (plăieș) este un regionalism transilvan și a fost folosit în literatura maghiară doar de către Wass Albert și Jókai Mór și numai când e vorba de români, uneori călare pe „*caii lor mocânești*”. În concluzie ceangăii au luat termenul de plăieș de la românii autohtoni care erau paznicii hotarelor pe aceste meleaguri în momentul sosirii ungarilor. Quod erat demonstrandum.

Ștefan Casapu

Note bibliografice

¹ 'Archaeological Repertory of Romania' Archive Of The 'Vasile Parvan' Institute Of Archaeology - Site Location Index, page 11, Săcele, Satulung, jud. Brașov <http://www.cimec.ro/scripts/arh/rar-index/sel.asp?nr=11&Lang=EN&NrSel=0&IDRap=1839#Lk1839>

² Dumitrescu, Vladimir - *Cursuri universitare de arheologie preistorică*, București, 2011, p. 59-60

³ Culicov, O.A., Frontasyeva, M.V., Daraban, L. - *Characterization Of Obsidian Found In Romania By Neutron Activation Method* în *Romanian Reports in Physics*, Vol. 64, No. 2, p 609-618, 2012

⁴ Popa, Cristian Ioan - *Cultura Coșofeni. Cu privire specială asupra Transilvaniei* teză de doctorat <http://www.creeaza.com/familie/arta-cultura/CULTURA-COTOFENI-CU-SPECIALA-P196.php>

⁵ Popa, Cristian Ioan și Totoianu, Radu - *Cronica cercetărilor arheologice din România, campania 2006*, cIMEC, 210. Săcele, jud. Brașov, punct Bâtca <http://www.cimec.ro/Arheologie/cronicaCA2007/rapoarte/210.htm>

⁶ Popa, Cristian Ioan și Totoianu, Radu - *Cronica cercetărilor arheologice din România, campania 2006*, cIMEC, 211. Săcele, jud. Brașov, punct Valea Baciului, Bunloc, Durbav <http://www.e-patrimoniu.ro/Arheologie/cronicaCA2007/rapoarte/211.htm>

⁷ Istoricul Descoperirilor ARTA (Asociația Română pentru Turism Arheologic) <http://www.artintramuros.ro/desprenoi.html>

⁸ Orbán Balázs - *A Székelyföld leírása XI. Az Ó-sáncz szorosa és Garcsin völgye* <http://mek.oszk.hu/04800/04804/html/303.html>

⁹ 'Archaeological Repertory of Romania' Archive Of The 'Vasile Parvan' Institute Of Archaeology - Site Location Index, page 11, Săcele, jud. Brașov <http://www.cimec.ro/scripts/arh/rar-index/sel.asp?nr=11&Lang=EN&NrSel=0&IDRap=1841#Lk1841>

¹⁰ Despre Orbán Balázs vezi <http://enciclopediavirtuala.ro/articoletematice/articol.php?id=19>

¹¹ Arvay, József - *A barcasági Hétfalu helynevei*, Cluj, 1943, p159 http://adatbank.transindex.ro/html/cim_pdf1031.pdf

¹² Sava, Eugen - *Die Bestattungen der Noua-Kultur*, 2002, apud Florin Gogăltan p2 <http://www.institutarheologie-istoriaarteicj.ro/Articole/eph-XIII-15.pdf>

¹³ Dunăre, Nicolae (sub redacția) - *Țara Bârsei*, vol.1, București, 1972, p 37-38

¹⁴ Moldoveanu, V. - *Considerații privind geneza complexului cultural Noua-Sabatnovka-Coslogeni*, p121, <http://histans.com/LiberUA/978-966-413-261-6/25.pdf>

¹⁵ *Originea tracilor* http://www.encyclopedia-dacica.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=733&Itemid=401

¹⁶ 'Archaeological Repertory of Romania' Archive Of The 'Vasile Parvan' Institute Of Archaeology - Site Location Index, page 11, Turcheș, jud. Brașov <http://www.cimec.ro/scripts/arh/rar-index/sel.asp?nr=11&Lang=EN&NrSel=0&IDRap=1844#Lk1844>

¹⁷ Pârvan, Vasile - *Getica o protoistorie a Daciei*, București, 1982, p 337 și 363

¹⁸ Popa, Cornelius - *Încă o Sarmizegetusa la Săcele*, în *Monitorul Expres*, 04.05.2005

¹⁹ Istrate, Daniela Marcu și Istrate, Angel - *Cronica cercetărilor arheologice din România, campania 2005*, cIMEC, 166. Săcele, jud. Brașov, punct: dealul Bunloc. <http://www.cimec.ro/Arheologie/cronicaCA2006/rapoarte/166.htm>

²⁰ Nussbächer, Germot - *Cetatea Brașovia între legendă și realitate*, în *Astra* nr. 6(232), 1993

²¹ Sălăgean, Tudor - *Transilvania în a doua jumătate a sec XIII. Afirmarea regimului congregațional*, Cluj Napoca, 2003, p 30-38

²² Țiplic, Ioan Marian - *Istoria fortificațiilor medievale timpurii din Transilvania (927/934-1257)*, între mit, naționalism și arheologie, Institutul European, Iași, 2007, p 150

²³ Rusu, Adrian Andrei - *Românii și cetățile medievale din secolele XIII-XIV* http://www.cetati.medievistica.ro/pagini/Castelani/texte/romani_cetati/cetati.htm

²⁴ Nägler, Thomas - *Transilvania între 900 și 1300 în Istoria Transilvaniei vol. 1 (până la 1541)*, Cluj-Napoca, 2003 http://www.bjmmures.ro/bdPublicatii/CarteStudenti/P/AurelPop-Istoria_Transilvaniei.pdf și Țiplic, Ioan Marian - Op. cit, p 106

²⁵ Documente privind istoria României veacul XI, XII și XIII, C. Transilvania, vol. 1, București, 1951, p 150-153

²⁶ Țiplic, Ioan Marian - Op. cit, p 102 și *Quellen zur Geschichte der Stadt Kronstadt in Siebenburgen, Kronstadt (Brașov)*, vol.1, 1886, p.91,95,277, 356 și 583; vol.2, 1889, p84

²⁷ Nagy, János - *Istoria satelor săcelele între secolele X-XX*, Săcele - Négyfalu, 2006, p35

²⁸ Căliman, Valeria - *Dovezi ale continuității românilor în Țara Bârsei*, în *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Cluj-Napoca*, XXVIII, 1987-1988, p 459

ANIVERSAREA UNIRII DE LA 1859

O LECȚIE DE ISTORIE A NEAMULUI ROMÂNESC

Sărbătorirea, la Săcele, a Unirii Principatelor a avut loc anul acesta în Piața Unirii din Turcheș, în prezența reprezentanților Primăriei, Prefecturii, Camerei Deputaților, școlilor, bisericilor, asociațiilor culturale “Izvorul” și ASTRA și a unui numeros public din Săcele și din împrejurimi.

A fost aleasă Piața Unirii pentru că în perimetrul ei se află simbolurile sacre ale neamului nostru: **biserica**, apărătoare a credinței străbune, **școala**, ca formatoare a viitorilor cetățeni, **cimitirul eroilor turcheșeni** căzuți pentru apărarea patriei în cele două războaie mondiale, a căror cinstire se face, în fiecare an, de Ziua Eroilor, **stejarul**, simbol viu, trecător peste ani, închinat Marii Uniri, zi de lumină, libertate și mărire românească.

După oficierea te-deum-ului de sfințire, de către un sobor de preoți, un uriaș drapel tricolor a fost ridicat, în acordurile Imnului Național, pe un frumos catarg înălțat în piața care, din acea zi de 24 ianuarie 2014, va purta și oficial numele de Piața Unirii.

Ca la orice eveniment de asemenea factură, a urmat depunerea de coroane de flori la monumentul eroilor din Turcheș căzuți în cele două războaie mondiale, după care domnii Ioan Ochi, deputat PSD, Radu Florea Nistor, primarul Săceleului și domnii profesori Gheorghe Munteanu și Neculai Ursu au rostit alocuțiuni în care au fost subliniate importanța evenimentului de la 24 ianuarie 1859 și principalele momente ale acestuia.

Manifestarea s-a încheiat cu un frumos moment artistic, în care elevi din școlile săcelele au recitat poezii, iar grupul vocal condus de cunoscutul interpret Marius Vrânceanu a interpretat cântece patriotice.

Desfășurarea întregului eveniment a culminat cu o horă a unirii uriașă, în care s-au prins toți cei prezenți, marcându-se astfel un frumos moment de trăire și simțire românească.

Se cuvine să rememorăm, în continuare, câteva date despre personalitatea primului domnitor al Principatelor Unite.

Alexandru Ioan Cuza s-a născut la 23.03.1820 în Bârladul Galațiului, având moșia la Barboșii Fălciului. A crescut aproape de țărani și printre ei. La Iași a fost coleg cu Vasile Alecsandri și Mihail Kogălniceanu, viitorii sfințici apropiați și colaboratori direcți. Avea o înfățișare plăcută, ochi strălucitori și inteligenți, plini de farmec și atrăgători, era curtenitor și prietenos.

Elena Cuza era fiica lui Iordache și a Catincăi Rosetti, având moșia la Soleștii Vasluiului. Avea o fire domoală, liniștită, retrasă, cumpănită, stângace și timidă, trăsături adânc fixate de educația severă primită de la mama sa.

Principalul potrivnic al lui Cuza și al alegerii sale ca domnitor era Grigore Sturdza, cunoscut în epocă drept “vânător” de ranguri boierești, de posturi de stat, mici și mari, de scaune clericale și de jilțuri judecătorești.

La polul opus se situa Mihail Kogălniceanu care era convins că unirea Moldovei cu Țara Românească era firească, legitimă

și neapărată pentru că în cele două principate trăia același popor, cu aceeași limbă, religie, istorie și civilizație, cu aceleași instituții, legi, obiceiuri, speranțe și hotare de apărare, cu același început și viitor de făurit.

Vrerea națiunii a învins însă și Cuza a fost ales domn în cele două principate, după care a depus imediat pateticul său jurământ, urmat de renumitul discurs al lui Kogălniceanu, prin care îl îndemna pe proaspătul ales să fie blând și bun mai ales pentru cei pentru care toți domnii trecuți au fost nepăsători sau răi.

La Iași, clopotele bisericilor băteau, tunurile trăgeau salve de onoare, văzduhul vuia de urările adresate noului domn, poporul delira de fericire. Timp de patru zile orașul a fost iluminat și sute de torțe aprinse au însoțit delegațiile pornite cu urări și felicitări spre palatul domnesc.

La București, a fost organizată o primire triumfală: oameni pe acoperișuri, în pomi, pe străzi, mulțimile colorate, din toate categoriile sociale, jucau Hora Unirii, dansau.

Măreață a fost vizita la Constantinopol, unde până mai ieri domnii mergeau cu inima plină de teamă. Cuza a făcut acest drum cu demnitate de suveran, deplin încrezător în steaua sa și a țării sale. A fost primit cu onoruri, pe poarta cea mare, împreună cu cei 35 de însoțitori. I s-a oferit un spectacol de gală, cu o trupă italienească, adusă special pentru această vizită, a primit decorații și sabie de onoare, împodobită cu pietre scumpe.

Alexandru Ioan Cuza a fost un dangăt de clopot care a trezit din amănunțime conștiințe și destine, a redat speranțe și vigoare, a pus plugul în brazdă și a dezțelenit pământul ce amenința să devină pârloagă.

Dar, totul s-a terminat în ziua de 23 februarie 1866, când a fost silit să abdice. Și atunci, chiar, cei apropiați au fost gata să se jertfească pentru el, așa cum reiese și din cartea profesorului D.C. Dulean, intitulată “Inteligența materiei”. La pag. 59 este prezentată relatarea străbunicului autorului, șef de gardă, pe atunci, la pa-latul domnesc, și care, atunci când complotiștii au venit cu roțile trăsurilor și copitele cailor înfășurate în stofă, pentru a nu face zgomot, s-a adresat domnului:

– “Măria Ta, nu te predăm! Murim aici pentru tine.”

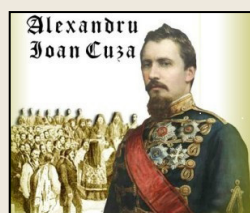
Cuza i-a răspuns:

– “Nu, flăcăule! Aceasta e vrerea sortii. Întoarce-te să semnez!”

Și pe spinarea sa s-ar fi semnat declarația de abdicare...

Ec. Dumitru Voinea

Fotograf: Florin Pepene

UNIREA PRINCIPATELOR ROMÂNE

Aniversăm astăzi, în acest loc încărcat de istorie și denumit simbolic „Piața Unirii”, 155 de ani de la Unirea Munteniei cu Moldova, act politic și istoric care stă la baza renașterii noastre naționale și moment fundamental în evoluția politică a neamului nostru în epoca modernă într-un stat unitar, modern și european.

Unirea din 1859 nu a fost triumful unei singure generații, ci a fost rodul unui ideal format și pregătit de generații de-a rândul, încă din Evul Mediu – când sabia lui Mihai Viteazul a înfăptuit pentru scurt timp acest ideal – traversând apoi epoca modernă ca o arzătoare dorință și chemare.

Idealul acesta își trăgea seva din conștiința comunității

de origine, de neam, de religie ortodoxă și limbă, transmisă din generație în generație și întreținută de legăturile economice, politice și culturale care i-au unit în permanență pe românii de dincolo și dincoace de Milcov sau de pe ambele versante ale Carpaților.

Nici săbiile dușmane, nici falsele teorii care au căutat să nege originea, locul și timpul de constituire ca popor, n-au putut abate poporul român de la calea adevăratei sale dezvoltări, și unele și altele au fost învinse de eroismul și credința ortodoxă a neamului nostru.

Trăind în sufletul poporului nostru, idealul unității avea să fie afirmat cu putere în scrierile cronicarilor Grigore Ureche, Miron Costin, stolnicului Constantin Cantacuzino, apoi, domnitorului - cărturar Dimitrie Cantemir, care s-au aplecat asupra trecutului românesc, evidențiindu-i marile adevăruri legate de originea comună a românilor din cuprinsul Vechii Dacii. Cu siguranță, neamul românesc s-ar fi adunat într-un singur stat încă din Evul Mediu timpuriu, dacă ar fi existat o conjunctură favorabilă și marile puteri ar fi îngăduit acest lucru.

La sfârșitul secolului al XVI-lea, Mihai Vodă (1593-1601), intrat în istorie ca „Viteazul” sau „Unificatorul”, a reușit pentru o scurtă vreme să reconstituie în formă românească întregul politic care a fost altădată, în antichitate, Dacia. Marele act istoric al unirii celor 3 țări române, realizat în 1600, n-a putut dura atunci, pentru că trădarea, invidia și intriga și-au dat mâna pentru a dărâma întruparea unei idei care deranja multe combinații politice, dar a cărei forțe avea să fie validate de către istorie. Unirea Țărilor Române, de cel care era socotită „Restitutor Daciae”, și-a vădit importanța în vremurile care au urmat și întocmai unui far luminos, a orientat și îmbărbătat lupta românilor spre împlinirea idealului național.

În zorii epocii moderne, în condițiile deșteptării conștiinței naționale, se dezvoltă o gândire social-politică înaintată, care avea să călăuzească generația pașoptistă, pentru care unitatea național-statală, prin făurirea Daco-României, devenise un adevărat crez politic.

În prima jumătate a secolului al XIX-lea, noțiunile de „român”, „românesc”, „România”, devin cuvinte obișnuite în vocabularul uzual al epocii, desemnând conștiința unei noi realități istorice. Literatura, presa, revistele din această perioadă, prin conținutul și titulatura lor simbolică – „România”, „Dacia literară”, „Magazin istoric pentru Dacia” - lăsausă se întrevadă că scopul mișcării naționale era refacerea Vechii Dacii, adică unirea poporului român într-un stat național. „Gazeta de Transilvania”, foaie condusă de Gheorghe Barițiu, în același Brașov în care veacuri de-a rândul a pulsat puternic spiritul și conștiința românească, devine un ziar național, atât prin numele și apartenența colaboratorilor, cât și prin spiritul românesc al orientării programatice.

Revoluția de la 1848, prin amploarea sa și prin programele și similitudinea actelor sale, a fost cadrul cel mai larg de manifestare a conștiinței și unității naționale. Astfel, revoluționarii moldoveni, izgoniți prin represiunile domnitorului Mihail Sturdza, și-au găsit adăpost în Transilvania și Bucovina, unde au întocmit programe în care, la loc de cinste, au prevăzut Unirea și Independența Principatelor.

Presa bucureșteană, chiar de la începutul revoluției, a adresat moldovenilor apeluri la unitate. Astfel, în ziarul „Pruncul Român” apărut la 12 iunie 1848, C. A. Rosetti publică un articol manifest „Către frații noștri din Moldova” în care spune: „Uniți-vă cu noi, frați de dincolo de Milcov, peste undele lui vă întindem brațele (...). Munteanul și moldoveanul sunt toți români, sunt frați, o singură națiune ... uniți vom fi tari ... Trăiască România!”.

Răspunzând apelurilor venite de la București, poetul Vasile Alecsandri, într-o scrisoare din 25 iulie 1848, trimisă din Cernăuți lui Nicolae Bălcescu și celorlalți „frați din Țara Românească”, preciza că „dorul cel mai înfocat al nostru, al unei mari partide din Moldova, este unirea Moldovei cu Valahia sub un singur guvern și

sub aceeași constituție”.

După înăbușirea Revoluției pașoptiste, revoluționarii români, siliți să emigreze în străinătate în marile capitale europene, și-au continuat acțiunile pentru unire și libertate națională. Aici au desfășurat o amplă propagandă pe lângă guvernele marilor puteri și opinia publică vest-europeană. Prin memorii, broșuri, reviste, articole publicate în ziarele occidentale, prin audiențe și discuții cu fruntași ai politicii apusene, au făcut din Unirea Moldovei cu Muntenia o chestiune europeană.

Marile puteri europene au trebuit să ia în discuție chestiunea Unirii Principatelor Române la Congresul de Pace de la Paris din 1856, congres care pune la capăt Războiului Crimeii (1853-1856). Datorită pozițiilor divergente dintre marile puteri, Congresul din 1856 nu a putut ajunge la un acord asupra Unirii Principatelor, dar a creat posibilitatea ca poporul român să se pronunțe prin intermediul divanurilor ad-hoc asupra viitorului lor. Adunările ad-hoc care și-au început lucrările în septembrie 1857, la Iași și București, au prilejuit o manifestare puternică a coeziunii și forței mișcării unioniste, o impresionantă demonstrație a voinței poporului român de a-și clădi statul său național. Astfel, în octombrie 1857, Adunările ad-hoc au adoptat rezoluții, în esență asemănătoare, care cereau:

- Unirea Principatelor sub numele de România
- Domni străini dintr-o casă domnitoare din Europa
- Respectarea drepturilor autonomiei și neutralității
- Adunare obștească care să reprezinte „toate interesele nației”

Conferința celor 7 mari puteri, întrunită la Paris în 1858, a luat în discuție această rezoluție, dar cauza intereselor contradictorii, a stabilit pentru Principatele Române o unire formală care contravenea cauzei poporului român.

Înfăptuirea Unirii s-a datorat națiunii române, fermității cu care a acționat și deciziei prin care a impus puterilor europene o unire necondiționată a celor două principate, exprimată la 5 ianuarie 1859 în Moldova și 24 ianuarie 1859 în Țara Românească prin alegerea aceluiași domn, Alexandru Ioan Cuza, în ambele țări.

La capătul unei lupte îndelungate, Unirea din 1859 apărea în fața lumii întregi ca rod al voinței poporului român, cum avea să confirme cu tărie Mihail Kogălniceanu: „Unirea este actul energetic al întregii națiuni”.

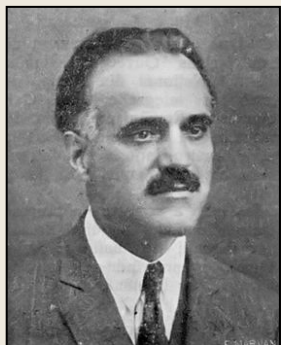
Alegerea colonelului Alexandru Ioan Cuza – cunoscut luptător pașoptist – a reprezentat o garanție că acesta va favoriza aplicarea programelor și dezideratelor revoluționare. În decurs de 7 ani, cât a durat domnia lui Cuza (1859-1866), s-au înfăptuit numeroase prefaceri și reforme, precum stabilirea unei singure capitale, la București, adoptarea numelui de România, reforma agrară, reforma școalelor, codul civil, penal și comercial, reforme care au pus bazele statului român modern.

Aceste reforme modernizatoare, continuate și în timpul domniei princepelui Carol I și sancționate prin Constituția din 1866, au favorizat dezvoltarea economică, politică și militară a statului român, determinând guvernării să pună cu și mai mult curaj problema independenței naționale. În același timp, Unirea din 1859 a avut darul să impulsioneze lupta de eliberare națională a transilvănenilor, basarabenilor și bucovinenilor, constituind o premiză a desăvârșirii unității naționale românești, a formării României Mari în 1918.

BIOGRAFII SĂCELENE

DR. VOICU NIȚESCU (1883-1968)

Provine dintr-o familie fruntașă din Săcele (Turcheș). Școala primară o face la Turcheș, avându-l ca dascăl pe domnul Nache. Acesta, văzându-l că e “plin de învățătură”, îl sfătuiește să urmeze mai departe liceul. Se înscrie la Gimnaziul Greco-Ortodox din Brașov (azi Colegiul “Andrei Șaguna”); mai departe urmează cursurile Universității din Cluj-Facultatea de Drept. Este trimis la specializare la Viena și apoi la Berlin, unde își susține doctoratul.

Din 1911, este ziarist și avocat la Brașov; în curând devine directorul ziarului brașovean “Gazeta Transilvaniei”, iar, din anul 1915, a fost redactor al ziarului de uniune națională “România Mare” din București.

În anul 1917, Guvernul României, personal Ionel I. Brătianu, șeful guvernului, îl trimite în Rusia pentru concentrarea voluntarilor ardeleni români care căzuseră prizonieri. Aici depune o muncă de titan, împreună cu alți colaboratori, pentru readucerea lor în țară. Iată ce scrie presa vremii în legătură cu acest fapt: “...1917, prin lagărele de prizonieri de prin diferite ținuturi ale imperiului moscovit, zăceau într-o mizerie cruntă miile de români, având o soartă din cele mai triste. Căpitanul Voicu Nițescu, alături de alți emisari ai Guvernului Român, au săvârșit un mare apostolat. Căpitanul Voicu Nițescu a luat pe propria-i răspundere inițiativa de a forma al doilea corp de voluntari și a-i pregăti pentru luptele viitoare. În timp de câteva luni a strâns sub flamura marelui corp de voluntari ardeleni peste 5.000 de suflete pe care, ulterior, i-a înzestrat și instruit cu cele necesare.”

În anul 1918 este președinte al Consiliului Național Român din Rusia. După făurirea României Mari, înapoiindu-se în țară, este ales membru al Marelui Sfat Național Român și consilier tehnic la Conferința de Pace de la Paris.

Este ales deputat național-tărănist în toate legislaturile, mai puțin cea dintre 1922-1926. Între anii 1928-1930 este Ministru de Stat, iar între 1930-1932 ministru de Justiție, funcție în care reactualizează cadastrul în județele Brașov și Sibiu. Dar, în această funcție a mai făcut o lucrare foarte importantă-Legea Pensionării și Legea Casei Cercuale, legi ce au rezistat până în 1948.

În anul 1932 devine ministru al Lucrărilor Publice, la inițiativa lui începând lucrările pentru asphaltarea șoselei Dîrste-Brașov și pentru alte șosele moderne la acea vreme. Apoi devine ministru Agriculturii (între 1932-1933), iar în 1938 este ministru al Muncii, moment în care perfecționează Legea Salarizării.

În perioada antebelică, în timp ce se afla în URSS, sau în perioada interbelică, când era ministru, presa vremii glăsuia astfel despre el. “... Pe dl. Voicu Nițescu l-au cunoscut săcelenii ca pe un român dărz, neobosit la acțiunile românești. În societate și la ziar vorbea cu entuziasm despre prefacerile iminente, susținea încrederea în vremuri mai bune; săcelenii vor fi la înălțime și-și vor da cu toată inima votul pentru bărbatul care le face cinste...” sau, mai departe, presa scria: “... Azi este la Paris, unde lucrează din răspuțeri pentru repatrierea bieților noștri prizoniei din Siberia.”

Cu toate că a făcut atâta bine, atât patriei cât și semenilor săi, nu a scăpat de pușcăriile comuniste. Este arestat în 1948, luat de pe stradă, dus la Sighet, Gherla și prin alte închisori, schingiuit și persecutat, iar familia nu a știut de el timp de 2 ani. Casa sa, situată în Brașov, str. Ghe. Baiulescu 15, este ocupată de chiriași, în timp ce fiul său, medic ortoped la Spitalul Militar Brașov, se

luptă și azi, după 20 de ani, pentru recuperarea ei.

Acesta a fost ministrul Voicu Nițescu, omul care a făcut atâta bine. Decedează în anul 1968 și este înmormântat în cimitirul ortodox din Groaveri-Brașov, pe alea principală, având la cap o cruce de marmură neagră.

DR. ALEXE SULICĂ (1884-1942)

La data de 14 februarie 1942 a fost înmormântat, în cimitirul de la biserica românească din comuna sa natală, Turcheș-Săcele, unde s-a născut și unde a urmat și clasele primare, omul de bine și de muncă, dr. Alexe Sulică. Am participat și eu la înmormântarea doctorului Sulică, fiind elev în clasa a III-a a liceului “Dr. Ioan Meșotă” din Brașov. Lume multă, biserica plină de enoriași, printre cei prezenți, pe lângă membrii familiei (doamna Viorica, însoțită de cei trei fii - Alexe, Lucian și Radu) remarcându-se domnul prefect Craiu, medici-colegi, profesori-colegi, un mare număr de elevi ai liceului “Dr. Ioan Meșotă”. Meritele dispărutului au fost arătate, în numele parohiei și comunei, de părintele Daniil Purcăroiu care a ținut o frumoasă predică, în numele liceului “Meșotă” de părintele Gheorghe Grama și, în acela al Ministerului Sănătății și al Colegiului Medicilor Brașov de domnul doctor Ștefan.

Dr. Alexe Sulică era un bărbat de o vigoare nemaîntâlnită, de statură potrivită, figură athletică proporțional dezvoltată, pe care o aducea de pe plaiurile săcelene. A avut parte să înlăture în drumu-i, în lipsă de mijloace bănești, greutatea mai numeroase decât de obicei și de aceea a fost nevoit să lupte cu viața încă de timpuriu. Trecerea lui, printre cei dintâi din promoție, la Gimnaziul Grecesc din Brașov, azi Colegiul Național “Andrei Șaguna”, unde a fost coleg cu I.U. Soricu (poet și profesor la Sibiu), Ilie Minea (istoric renumit) sau cu George Giuglea (academician), ca și bunele și instructivele studii de specialitate au fost adevărate biruințe. Atras de centrul românismului, el a urmat apoi Facultatea de Medicină din București unde și-a luat doctoratul după ce, ca internist al Spitalelor Eforiei din capitală, a lucrat intens și din pasiune pentru știință, dar și obligat de cerințele vieții aspre.

A făcut, ulterior, studii de specializare la Clinica Medicală pentru Copii din Paris. Această intensă și variată pregătire medicală a pus-o medicul Alexe Sulică în serviciul Brașovului, ca șef-chirurg la Spitalul Militar, ca medic primar și apoi director al Spitalului de Boli Contagioase, ca medic-șef al municipiului Brașov, ca profesor stimat și apreciat și medic de o rară conștiinciozitate al liceului “Dr. Ioan Meșotă”, unde l-am avut profesor la catedra de igienă. Era adeptul dictonului latin “mens sana in corpore sano” și, împreună cu profesorul de educație fizică Ioan Șeitan, cu care a făcut bună echipă, îi îndruma pe elevi spre practicarea sportului, schiului, baschetului.

Dar, în momentele mari doctorul Sulică s-a întrecut pe sine însuși. În Războiul pentru Întregirea Neamului, când sarcinile țării erau copleșitoare, el a găsit în sine resurse nebănuite și o mare putere de a se devota suferinței camarazilor din unitatea sa. A scris, după marele război, “Memoriile din timpul Războiului” din care aflăm că atunci când, în timpul retragerii în Moldova, tifosul exantematic amenința crunt armata și populația, doctorul Sulică a cerut să fie trimis acolo unde primejdia era mai mare și opera sa a fost una de binefacere pentru aceia care se găseau în jurul său. Străin de vanitățile obișnuite, el ne-a lăsat scrierile sale, publicate în revista “Țara Bârsei”, din care se desprinde imaginea prețioasă a înălțimii sale morale, nu pentru recunoașteri și mulțumiri, ci pentru a servi ca pildă edificatoare pentru alții.

Om cu valori și convingeri clare, cu simț românesc

sănătos și cu putere de muncă pentru folosul altora, el a fost în Ardealul eliberat prefect al județului Brașov și a părăsit înaltul post mai sărac, dar mai stimat ca înainte. A fost un bărbat cu convingeri democratice, a urmat mereu drumul drept, cu energie și consecvență, până la final. A decedat într-o zi friguroasă de februarie a anului 1942, cu zăpada proaspăt căzută.

A fost înmormântat în cimitirul bisericii vechi din Turcheșul natal, vis-a-vis de intrarea principală în biserică, iar la cap este străjuit de o cruce de marmură roz.

Ștefan Munteanu-Sibiu

POVESTEA UNEI VIEȚI MARIA - REGINA ROMÂNIEI MARI (1875-1938)

*„Fiecare om trebuie să-și
făurească singur mântuirea ;
numai trăind, învățăm a trăi“*

A fost a doua regină a României, după Elisabeta, soția regelui Carol I, cunoscută la noi și în întreaga Europă sub pseudonimul Carmen Sylva (Carmen=cântece, silva=pădure). Dacă ilustra suverană Elisabeta, de origine germană, ne-a lăsat, alături de poezii, și „Poveștile Peleșului“, citite cu nesat de copii și adulți, urmașa ei în scaunul domnesc, Regina Maria, de origine englezească, ne-a dăruit, alături de memoriile sale în trei volume „Povestea vieții mele“, un mănunchi de frumoase basme cuprinse în două volume de Povești. Dacă Regina Elisabeta era cunoscută ca poetă mai ales, Regina Maria avea harul de povestitoare talentată.

După propriile mărturisiri din trilogia „Povestea vieții mele“, Regina Maria s-a născut în Kent (Scoția), în 1875, într-o casă mare, de piatră cenușie, într-un imens și frumos parc englezesc, fiind al doilea copil al lui Alfred al II-lea, fiu al Reginei Victoria, ofițer al marinei britanice, iar mama, Maria Alexandrova, era singura fiică a țarului Rusiei, Alexandru al II-lea, venită din îndepărtata Rusie să-și trăiască viața în Anglia. Își iubea din inimă pământul natal și niciodată nu s-a simțit pe deplin fericită în Anglia.

Părinții viitoareii regine Maria a României mai aveau trei fiice: Victoria Melita, născută la Malta în 1876, Alexandra Victoria, născută la Coburg în 1878 și Beatrice, născută în Anglia în 1883.

Copilăria a fost una fericită, fără griji, fără a simți loviturile și asprele realități ale vieții. Mama își iubea cu patimă copiii, dar avea și autoritatea de stăpână în căminul ei, tatăl, marinar, fiind un străin pentru copiii săi.

Aceștia au primit o educație aleasă cu preceptori anume angajați, în casa părintească, după moda timpului.

În plină iarnă, după Crăciunul anului 1892, se căsătorește cu principele moștenitor Ferdinand de Hohenzollern, născut în 1865 la Sigmaringen. Ferdinand avea 27 de ani, iar Maria 17. Logodna se oficiază repede, la a doua întâlnire între tineri, pusă la cale de părinți și de capetele încoronate ale vremii.

Zglobia și oacheșă fată abia ieșise din adolescență, fiind cu 10 ani mai tânără decât Nando (numele intim al lui Ferdinand), care abia a găsit curajul să-i facă propunerea de căsătorie, cum evocă ea episodul în memorii. Principele Ferdinand, după studii liceale și universitare la Düsseldorf, Leipzig și Tübingen, după ce cunoscuse limba și istoria românilor de la profesorul Păun, se stabilește în țara dintre Carpați și Dunăre în 1889.

Chiar de la căsătorie-istorisește mai departe Regina Maria-perechea tânără a fost pusă energic sub tutela autoritarului rege Carol I. Suveranul i-a șocat și la nuntă prin toastul rece și distant, spunând că „ridică o cupă de vin pentru ziua voastră de miere“. Ferdinand s-a îngălbenit, și-a pierdut veselia și i-a spus soției că, în loc de luna de miere cum e tradiția, nu le va da decât „o zi de

miere“, că unchiului său nu-i pasă de sentimentele altora și nici nu le înțelege: „...la unchiu așa merge, numai muncă și nici o plăcere, cât e anul de lung și oricare ar fi anotimpul“.

Într-adevăr, Carol I i-a condus din umbră, atent și sever. A urcat averea principelui Ferdinand de la 300.000 lei aur la 1 milion lei aur. Starea noii familii era excelentă. La București le-a rezervat Palatul Cotroceni, iar la Sinaia, lângă superbul Castel Peleş, a construit –după gustul preafrumoasei principese-Castelul Pelisor, ridicat la cumpăna secolelor, între 1899-1902, de către arhitectul ceh Karl Liman și decorat de Bernhard Ludwig din Viena. Pelisorul găzduiește perechea princiară Ferdinand-Maria începând din 1903. Regina Artistă (cum va fi supranumită Maria) își pune amprenta personalității clocotitoare,

pline de viață, în decorarea reședinței de vară de la Sinaia. Ea, tână scriitoare și pictoriță, alege pentru înfrumusețarea Pelisorului (azi muzeu, ca și Peleşul) un stil răsunător în epocă: Art Nouveau, opus celui încărcat al Peleşului, al renașterii germane. Înfocata regină adaugă palatului ei montan, în stil personal, elemente specific celtice, amestecate cu cele românești, dar și cele bizantine, vrăjind prin luxul exorbitant. Cum afirma un mare bărbat de stat apropiat familiei regale (I.Ghe. Duca), ea abuza în pictură de tonalități vii, îi plăcea tot ce lucește, auriul și portocaliul: „Apartamentele ei sunt poleite, gusturile ei au ceva asiatic.“

La Pelisor vizitatorii pătrund în înteroare precum Camera de aur, Capela sau Dor-

mitorul de Aur. Ca decorații Camera de Aur este unicat: pereții sunt de stuc aurit, cu frunze de ciulin, element îndrăgit de regină, deoarece alcătuia emblema orașului Nancy (capitala Stilului Art-nouveau), precum și al Scoției natale. Sus, în luminatorul din plafon, vedem crucea celtică, alt motiv din țara de obârșie. Tot aici admirăm manuscrisul realizat de regină pe pergament și oferit în dar soțului său în 1906. În 1914, când se stinge marele Rege Carol I, loialul Ferdinand și Maria devin monarhi. Regina Elisabeta va mai supraviețui până în 1916. În contrast cu ilustra predecesoare, căreia Carol I nu i-a îngăduit amestecul în politică, Regina Maria, cu personalitatea ei puternică și un curaj împins până la sacrificiul de sine, reușește să-l domine pe noul rege și contribuie la intrarea României în război împotriva Germaniei (patria lui Ferdinand), de partea Antantei, fiind convinsă că numai alături de Marea Britanie, țara ei de origine, se poate înfăptui România Mare. S-a retras la Iași împreună cu regele și familia, trăind calvarul războiului întregirii neamului românesc și epopea Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918. „Mama răniților“ cum a fost supranumită pentru energia și cutezanța dovedite mai ales în spitalele din Moldova, înțesate de bolnavi de tifos exantematic.

Se bucură în 1918 de marele triumf al națiunii, când soțul ei e numit Rege al tuturor românilor, „de la Nistru pân' la Tisa“

(vorba lui Eminescu în inegalabila sa Doină). E fericită că bărbatul de alături, căruia i-a dăruit șase copii, este încoronat ca Regele Ferdinand Întregitorul, la Alba Iulia în ziua de 15 octombrie 1922, după făurirea României Mari, prin unirea Transilvaniei, Basarabiei și Bucovinei la patria-mamă. În culmea gloriei suverana poate declara: „Am venit în țară foarte tânără și am devenit una cu românii. Am avut de la început viziunea României Mari, am purtat-o în suflet, am dorit-o și am luptat pentru înfăptuirea ei”. Despre frumoasa strănepoată de regi și de împărați tot I.G.Duca, în „Amintiri politice”, avea să scrie: „...e o ființă de care trebuie să te sfiești. E strălucitoare la fizic, ca și moral, încât îți ia văzul; nimeni nu o poate întrece. Inteligentă, fermecătoare, plină de talent pentru pictură, pentru călărie, pentru scris, o conversație scilpitoare, vervă, umor, spontaneitate în gândire, originalitate în expresie, curaj și dragoste de frumos, de bine, nimic nu i-a lipsit”.

La maturitate, Regina Maria devine o autentică scriitoare, compunând cu talent, în afară de povești pentru tineret, o mulțime de povestiri, romane, memorialistică, evocări: „Țara mea”, „Dor nestins”, „Gânduri și icoane din vremea războiului”, „O legendă de la Muntele Athos”, „Regine încoronate”, toate pălind în fața memoriilor ei celebre în trei volume „Povestea vieții mele”.

Englezoaica, devenită româncă, a fascinat Occidentul și a avut un turneu triumfal în S.U.A. în 1926. A trebuit, însă, să-și scurteze călătoria, deoarece era rechemată în țară. Motivul, se înrăutățea starea de sănătate a regelui Ferdinand, bolnav de cancer la intestine. Un medic parizian, adus în grabă, îl operează, însă suveranul intră în agonie prelungită și moare la Pelișor în vara caniculară a lui 1927, cu cartea de rugăciuni în mână, la vârsta de 62 de ani.

Maria i-a supraviețuit și s-a stins la 63 de ani, în ziua de 18 iulie 1938, fiind înmormântată alături de soțul ei în Biserica Domnească din Curtea de Argeș, unde-și dorm somnul de veci Carol I și regina Elisabeta, acolo unde este necropola Dinastiei.

Peste ani și ani, „într-un cerc de curcubeu se vor îngemăna cultul Reginei Maria privind cinstirea eroilor neamului, dragostea sa pentru oameni și splendorile artei populare românești; visul romantic trăit la Castelul Bran sau în grădinile de la Balcic, iubirea nemărginită pentru simfonia florilor, dar și augusta sa inimă care plutește de la șarmul mării până pe crestele carpatine.”

Prof. Florica Lupu

IN MEMORIAM

PROFESORUL NICU URSU (1949-2014)

In pragul echinocliului de primăvară, când speranțele oamenilor renasc și ele împreună cu reînvierea naturii, ne-a părăsit, pe neașteptate, directorul și profesorul Neculai Ursu, îndrumător în istorie și în aleasă învățătură morală și civică. De neînțeles și cutremurătoare dispariția acestui bărbat deosebit, puternic și „întreg la fire” cum ar zice cronicarul, care s-a aflat mereu aproape de mai toți semenii săi. Avea vocația prieteniei și pe aceea a ajutorării aproapelui. Moartea sa grăbită a îndoliat și mâhnit o întreagă comunitate care l-a stimat și prețuit, asumându-și-l ca pe un fiu credicios al ei dintotdeauna, cu toate că el – domnul director de la Baci – își avea obârșia în Lespezii Iașilor, acolo unde s-a născut, pe 18 noiembrie 1949, în familia gospodarilor Costache și Maria Ursu, oameni cuminți și așezați în acea localitate moldavă și românească cu rezonanță ce amintește parcă de tăria pietrei acoperitoare și protectoare. Aplecat dintru început asupra tainelor cărții, Nicu Ursu urmează liceul la Pașcani, iar apoi își îndreaptă pașii spre Universitatea București, urmând cursurile facultății de istorie de aici. Adeseori îmi vorbea cu recunoștință și admirație de mentorii săi, în special de eruditul profesor universitar Ion Scurtu, somitate recunoscută în domeniul de referință. Porunca Marelui Ștefan, Voievodul Sfânt al Moldovei și al întregii românități, care a cărmuit cu înțelepciune și bărbăție aproape o jumătate de veac țara, ținând-o întreagă în calea păgânilor și a cotropitorilor vremelnici, avea să fie pentru tânărul student blond, cu ochi vii și pătrunzători ca azurul cerului, crez și ideal statornic în întreaga lui viață.

Lucrurile nenorocite s-au întâmplat în ziua aceea neagră și nefastă de 16 martie 2014 când el însuși, Nicu Ursu, cu mare durere în suflet, îl conducea la locul de veci pe iubitul și apropiatul familiei, „Ulise”, căzut fulgerător aidoma sieși, în brațele oarbe ale morții, destin implacabil care n-a ocolit și nu va ocoli pe nimeni nicicând. Amândoi își vor dormi de acum încolo somnul de veci în cimitirul Bisericii „Sfânta Adormire” de la Satulung. Doi oameni deosebiți a căror existență s-a curmat pe neașteptate, întristând profund o comunitate atașată valorilor autentice ce o

serveșc cu devotament, pasiune și dăruire dusă uneori, iată, până la sacrificiul suprem.

Familia profesorului Ursu s-a întemeiat de timpuriu prin căsătoria lui Nicu cu profesoara de limba franceză Maria (Mimi) Eftimie, ființă delicată, de o nobilă și aparte distincție. S-au cunoscut fiind colegi la aceeași școală de țară, undeva pe lângă Bacău. Tânăra pereche, atât de apropiată, se stabilește la Săcele, pe strada „General Dragalina”, unde, prin eforturile conjugate ale întregii familii, au durat o impunătoare casă situată într-un pitoresc decor ce-ți amintește că aici încă mai trăiesc oameni destoinici, cuborători din neamul cel vestit al oierilor săceleni, făpturi alese, crescute sub scutul ocotitor și liantul unității românilor, în cumințenia tradiției păstrate prin credința lor ortodoxă. Curând au sosit și urmașii. Doi feciori, Dragoș și Mihnea, rezonând simbolic cu onomastici ale istoriei noastre. Datorită calităților sale de priceput educator și organizator de excepție al procesului de învățământ, în anul 1978 este numit director al Școlii nr. 1 din Baci – Săcele, funcție deținută anterior tot de oameni ai catedrei înzestrați cu alese calități și de același „calibru” intelectual și uman. Este un merit incontestabil al profesorului de istorie Neculai Ursu că a rămas director al acestei onorabile instituții săcelene nu mai puțin de 36 de ani! O viață de om, cum s-ar spune. Continuitate, atașament, dragoste și apropiere firească față de colegi și de elevi, conlucrare continuă și pertinentă cu părinții și cu autoritățile locale. Școala și Biserica. Creația și comportarea civilizată. Prin râvna prezentului se asigură viitorul. Realizase o apropiere firească, plină de înțelegere, respect reciproc și conlucrare în armonie între români și maghiari. Cu toții l-au iubit și prețuit deopotrivă pe harnicul director Ursu.

Acum ei regretă sincer dispariția acestui om, deoarece cu greu se va ajunge la acoperirea golului lăsat în urma sa. Când pășea pe poarta Școlii de la Baci, pe trotuarul mereu curat ce traversa curtea îngrijită, aveai impresia că ai pătruns în chiar vestita Școală a „Domnului Trandafir”, modelul peren al lui Sadoveanu pentru atâtea și atâtea generații. Ordine și disciplină asumată. Nimic din aspectul ciudat de „cazarmă” păzită cu stângăcie de

„cerberi” programați să te dezarmeze sau să te revolte. Aici domnea însă o liniște binefăcătoare care te învăluia, determinându-te să stimezi și să apreciezi lăcașul de cultură în care ai intrat. Nea Vasile, credinciosul domnului director, te întâmpina cu sfilă și respect, furnizându-ți cu amabilitatea omului simplu și cinstit datele de care aveai nevoie. Apărea și domnul director Ursu. Întotdeauna zămbitor și preocupat, volubil și totuși deschis dialogului. Când abordai cu el subiecte grave legate de trecutul și de soarta neamului, specialistul în istorie „se aprindea” și-atunci vorbea apăsător, ridicând convingător tonul, iar privirii lui i se împrumutau străfulgerări aparte, păstrând decența limitelor normalității în cadrul unei discuții mai mult sau mai puțin academice.

Prea Cucernici Părinți,
Îndurerată familie,
Întristată asistență,

Vestea că prietenul și colegul nostru Neculae Ursu a murit a căzut ca un trăsnet în ziua de duminică, 16 martie, veste pe care am primit-o la câteva minute după ce ne despărțisem, cu promisiunea pe care i-o făcusem că ne vom revedea la ora 6 seara.

Ultimele cuvinte : ” Nu cumva să nu vii la mine pe la șase”, îmi vor stăruia mereu în minte, căci, la ora 6, prietenul și colegul nostru trecuse dincolo.

Cuvintele nu pot cuprinde în ele durerea și tristețea pe care noi, cei care l-am avut coleg și mentor, dar și prieten apropiat, le încercăm.

Gândul mă duce la cuvintele profetului Ieremia care, văzând Ierusalimul pierdut, se tânguie: ”Privește înapoi și spune-mi dacă este durere mai mare decât durerea mea”. În cei aproape 40 ani de când, venind dinspre Pașcanii lui Mihail Sadoveanu, a venit în Săcele, în urma căsătoriei cu distinsa profesoară, d-na Maria Eftimie, Neculae Ursu a devenit o prezență activă în viața comunității săcelele, impunându-se ca un deosebit profesor de istorie, îndeplinindu-și menirea pe care puțini dintre noi reușesc să o facă. El a înțeles că meseria de dascăl nu se rezumă doar la a intra cu catalogul sub braț într-o sală de clasă și a transmite elevilor niște cunoștințe, uneori seci, el a înțeles că în fiecare clipă a prezenței dascălului în mijlocul elevilor trebuie să dăruiești iubire și să te dăruiești cu iubire, să arzi cu o lumină strălucitoare, care nu doar să despice întunericul, neștiința, ci și să încolțească în sufletele celor care te ascultă.

Ca director al Școlii generale din Baci, încă de la vârsta de 29 de ani, Neculae Ursu a reușit să construiască un colectiv deosebit, să ridice prestigiul școlii la cote înalte, să cultive înalte valori creștinești și românești, în fond profund omenști.

A fost pentru toți cei care l-au cunoscut: elevi, părinți, profesori, membri ai comunității săcelele un exemplu de dăruire, de pasiune, de modestie, de omenie.

A fost apreciat de toți aceia ce bine l-au cunoscut. A purtat cu vrednicie însărcinări multiple și efemere pe care și le-a onorat exemplar: consilier local, inspector școlar metodist etc. Dar, în primul rând DIRECTOR al școlilor din Baci și Turcheș, partea de jos a actualului municipiu. Un nume și un renume încetățenit pe lespede a acestor locuri. Amintirea profesorului Neculai Ursu rămâne un simbol al dăruirii și al dăinuirii apostolului și oșteanului de la catedră, hărăzit să aducă în sufletele învățăcelilor săi lumină și voință pentru săvârșirea a toate cele de bună-cuviință.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Prof. Liviu Dârjan

• • • • •

A reprezentat cu cinste și demnitate învățământul săcelean în Consiliul Consultativ al Directorilor al I.S.J., a fost inspector metodist al I.S.J. și a condus zeci de ani Cercul profesorilor de istorie.

A îndrumat și a ajutat pe mulți dintre colegii săi mai tineri, prezenți astăzi aici, printre care și pe subsemnatul, iar pentru ajutorul și sfaturile sale bune, trebuie s-o spun, poate nu i-am mulțumit îndeajuns.

Prezența sa în viața comunității, ca și consilier local în două legislaturi, în Despărțământul ASTRA sau la Izvorul, în presa sau televiziunile locale a îmbogățit spiritual comunitatea noastră.

Întotdeauna doritor de mai bine, Neculae Ursu, a ars continuu, ca o torță vie pentru semenii săi, pentru elevii săi.

Acum, la ceas de despărțire îi aducem omagiul nostru, al profesorilor de istorie, al tuturor colegilor din școlile săcelele, însoțit de promisiunea pe care i-o facem că nu-l vom uita și că ne va fi și pe viitor exemplu.

Ca unul care am avut privilegiul de a-i fi nu doar coleg ci și prieten apropiat îi spun ” Adio, drag prieten și om de mare omenie. Ai grijă, de acolo de sus, din ceata dreptilor, de familia ta exemplară, dar și de noi, cei care te-am admirat și prețuit.”

Ai fi binemeritat poate mai mult de la viață și de la comunitate, dar asta a fost voia Celui de Sus și noi, ca bieți muritori ce suntem, ne supunem, căci recunoaștem vorbele cronicarului Miron Costin, pe care de atâtea ori îl invocai, “Nu e omul peste vremuri, ci bietul om sub vremuri”.

Rămâne în urma ta un nume ce va fi rostit cu respect ani mulți de-acum încolo, rămâne veșnic în amintire chipul tău luminat de albastrul ochilor tăi, de bunătate, dar și de fermitate, rămâne peste vreme ceea ce ai construit și ai reconstruit, și nu doar clădiri, ci și caractere.

Rămâne amintirea unui Om și a unui Profesor de înaltă statură.

Prof. Gheorghe Munteanu

Director Liceul “George Moroianu”

Conducerea Asociației Cultural-Sportive “Izvorul” regretă despărțirea de domnul Gheorghe (Gică) Jinga, plecat la cele veșnice în perioada care a trecut de la apariția ultimului număr al revistei noastre. Fiu al unei familii de harnici mocani din Satulung, domnul Gică Jinga s-a simțit de foarte tânăr atras de asociația “Izvorul”, alături de care a rămas aproape până la respectabila vârstă de 89 de ani. A fost un simbol al echipei de fotbal “Izvorul”, pe care a iubit-o și căreia i-a slujit tot timpul, mai întâi ca jucător, timp de 10 ani, și apoi ca înfocat susținător, până la desființarea ei. A fost mereu prezent la activitățile asociației, până în ultima clipă, reușind să îmbogățească conținutul acestora prin prezența sa reconfortantă și prin experiența pe care o avea de împărtășit. A fost unul dintre puținii izvorani care mai reușeau să aducă, în prezent, parfumul vremurilor de glorie interbelică ale asociației noastre. Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Ne-a părăsit, trecând la cele veșnice, domnul Gheorghe (Gigi) Munteanu, fiu al Săcelelor, devotat slujitor al vieții culturale și sportive de aici o bună perioadă de timp. Fost component al ultimei echipe de fotbal a “Izvorului”, domnul Gigi Munteanu a rămas aproape de fenomenul sportiv săcelean, fiind unul dintre inițiatorii și sprijinitorii concursului de schi alpin “Memorialul Ion Tocitu”. Pe aceeași linie se înscriu și eforturile pe care le-a depus pentru impulsivarea mișcării teatrale săcelele, în spiritul bogatelor tradiții interbelice, fiind unul dintre fondatorii trupelor de teatru de aici, câștigătoare ale unor distincții pe plan local și național. După 1990, a simțit nevoia să se alăture grupului de inițiativă care a reînființat asociația noastră și a fost unul dintre membrii ei fondatori. Conducerea asociației “Izvorul” și colectivul de redacție al revistei noastre aduc un ultim omagiu domnului Gigi Munteanu.

DARIE MAGHERU LANSARE DE CARTE

Perseverând pe linia pe care a urmat-o în întreaga sa activitate, și anume promovarea valorilor locale, a tradițiilor și obiceiurilor săcelele, Asociația Cultural-Sportivă Izvorul a sprijinit material apariția volumului "Scrieri-Volumul I, Poeme" a scriitorului săcelean Darie Magheru. Vă prezentăm în continuare două materiale care au ca temă lansarea acestei cărți.

Luna ianuarie 2014 avea să se încheie în mod fericit, prin faptul că ne-a oferit un eveniment cultural de înaltă înținută printr-o triplă lansare de carte nouă, eveniment desfășurat în Centru Cultural Reduta Brașov, în penultima zi a lunii și anume în 30 ianuarie.

Lansarea triptică a debutat cu una dintre cărțile fundamentale ale scriitorului total Darie Magheru și anume "Scrieri-vol 1-Poeme", cuprinzând aproape în totalitate poemele scrise în timpul vieții autorului.

Editorul volumului, Valentin Ajder, a scos această carte la prestigioasa editură EIKON, cucerit fiind de la prima lectură de aceste poeme.

Dar, pentru că Darie a fost un scriitor total, abordând toate cele 3 genuri literare- poezie, proză, dramaturgie- cu rezultate excelente privind calitatea artistică a acestora, editorul a promis că are în vedere apariția, cât mai curând, a celorlalte 2 cărți, de proză și dramaturgie, gest care va onora numele editorului dar va și îmbogăți tezaurul cultural literar românesc.

Prezent la această lansare, domnul inspector școlar, profesorul Mircea Moț, subliniind valoarea certă a operei magheriene, considera că, pentru mai buna cunoaștere a lui Darie Magheru și a operei sale, se va organiza un concurs de tip "Zielele Darie Magheru" la nivelul claselor mari liceene, inițiativă care va avea efecte pe termen lung în orizontul cultural brașovean și nu numai...

Decanul facultății de filologie a Universității Transilvania, prof. univ. Adrian Lăcătuș a vorbit apoi despre opera lui Darie Magheru, subliniind valoarea acesteia, dar și nevoia ca aceasta să fie cunoscută mai ales de cei tineri.

În continuare, d-na profesor dr. Mihaela Malea Stroe a vorbit despre Darie Magheru prin prisma lucrării sale de doctorat "Darie Magheru- Trasee tragice de la Sisif la Pygmalion".

Olga Lascu –sora poetului a recitat un grupaj de poeme magheriene, prezentând elemente ale biografiei autorului cât și note bibliografice inedite. Olga a atins performanța, unică

probabil, de a înmagazina în memorie, perfect, toate poeziile lui Darie, vers cu vers.

Profesorul- scriitor Stelian Răducanu, vicepreședinte al "Societății de literatură și artă Darie Magheru", membru marcant al salonului literar Darie Magheru, a adus un emoționant omagiu scriitorului total "Darie Magheru", relevând nu numai harul excepțional cu care a fost înzestrat poetul, ci și capacitatea rar întâlnită la literati, de a scoate la lumina zilei opera la un înalt nivel calitativ în domeniul poeziei, prozei și dramaturgiei. De asemenea, domnul Răducanu a apreciat în mod special impresionanta erudiție a lui Darie Magheru, erudiție de rafinament, care se reflectă în întreaga-i operă, sporindu-i considerabil valoarea acesteia și pecetluindu-i stilul inconfundabil.

Scriitoarea Nadia Cella Pop a recitat cu talent din poezia lui Darie Magheru, după ce a menționat modul în care l-a cunoscut pe Darie cât și înrăurirea pe care acest uriaș a avut-o asupra carierei sale literare încă de pe vremea când era elevă de liceu.

Poetul Joja Atilla a citit poezia "Scrisoare deschisă lui Sandor Petofi", scrisă de Darie Magheru și tradusă de Atilla în limba maghiară, menționând faptul ca acesta a tradus în limba maghiară încă 60 de poezii ale lui Darie.

A doua carte prezentată în cadrul evenimentului cultural a fost

"Moromeții-Ultimul capitol" de Sorin Preda, nepotul lui Marin Preda, carte premiată de către Academia Română în anul 2013.

A treia carte nouă prezentată în acea seară a fost o lucrare inedită, foarte interesantă, intitulată "Eminescu- Securitate și siguranță națională", carte apărută la începutul anului 2014, și despre care au vorbit atât autorul cât și editorul cărții.

Revenind la cartea lui Darie Magheru "Poeme", menționăm că aceasta a apărut cu sprijinul Asociației Cultural - Sportive "Izvorul", din Săcele și al Asociației "Inițiative pentru viitor", din Brașov, asociații cărora li se transmit pe această cale respectuoase mulțumiri.

S.R. Doljanu.

DARIE MAGHERU – MAGICIAN AL CUVÎNTULUI

Joi, 30 ianuarie 2014, la Centrul Cultural „Reduta” din Brașov a avut loc o triplă lansare de carte: „Poeme” de Darie Magheru, „Moromeții – ultimul capitol” de Sorin Preda și „Eminescu – publicist” de George Ene. Au prezentat Valentin Ajder - director Ed. Eikon, Olga Lascu, sora poetului Darie Magheru, Mircea Moț, inspector de specialitate, și Mihaela Malea-Stroe – profesor, respectiv Adrian Lăcătuș – decan Facultatea de Litere din Brașov, Sorin Preda – scriitor și publicist, George Ene – scriitor.

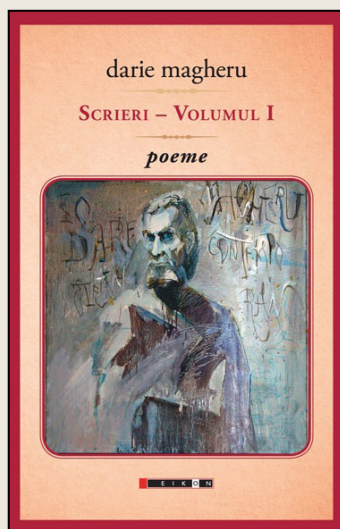
Sub egida editurii Eikon din Cluj, la inițiativa inimoa-

sei d-nei Olga Lascu, a apărut primul volum din integrala operei săceleanului nostru Darie Magheru. Volumul de poezii a fost prezentat de directorul editurii, d-l Valentin Ajder, de prof. dr. Mircea Moț, de d-na prof. Mihaela Malea Stroe, al cărui doctorat despre opera lui Darie o îndreptățește să fie cel mai pertinent cercetător și eseist în domeniu, și nu în ultimul rând de distinsa d-nă Olga Lascu, fără de care, în mod cert, Darie Magheru nu ar fi cunoscut succesul și recunoașterea postumă.

Integrala operei va fi completată de proză și dramaturgie, făcându-se astfel un act reparatoriu pentru scriitorul săcelean

oarecum eludat de critica și istoria literară din cauza originalității nonconformiste, întrucât pînă și numele și-l scria fără majuscule. Comparabil cu Ion Barbu prin tendința de ermetizare livrescă a textului poetic, cu Nichita Stănescu prin intelectualizarea profundă a expresiei poetice, sau cu scriitorii postmoderni prin tehnicile și modalitățile expresive curajoase și înnoitoare, opera lui Darie Magheru nu se adresează publicului de larg consum. Poezia sa se deschide unui Cititor avizat, pentru care actul lecturii înseamnă o recreare și o redescoperire a planului ideatic inovator. Între Autor și Cititor se stabilește un raport de complementaritate. Odată intrat în imperiul cuvîntului magic, în universul fabulos al Ideii, Cititorul are plăcerea să descopere un Darie Magheru magician al Cuvîntului: „u – cel ce scrie tauri / i – magul / ib, ic, id, if, ig, ih, ij – vînători / a – femei interzise!” (poezia „tribul lui sautuola”, vol. „exclusiv tauri”). Textul poetic i se relevă degustătorului de poezie din savoarea intelectuală specifică artiștilor ce dau cu „barda-n porți de veac”, deschizători de drumuri.

Poezia lui Darie Magheru pare a avea soarta tablourilor suprarealiste gen Picasso ori Salvador Dali. Îmbinarea de linii și

culori poate genera interpretări multiple, în funcție de unghiul de referință. Insolitul îmbinării cuvintelor în poezia lui Darie are același ecou. Poate de aceea mereu îndrăgostită de poeziile lui Darie, d-na Olga Lascu, cu a sa memorie prodigioasă, este ecoul scrierilor sale, știind mai toate poeziile par coeur. Adică izvorăsc din inimă. A obținut aplauzele asistenței pe drept cuvînt.

„nebulă curții doamnă cutezat-a
să vă adune ca-în sipet sub pleoape.
mirat amurgu-își tremura agata
peste iatac și se-înnopta pe-aproape.”
(poezia „madrigal”)

De remarcat că prezența în sală a fost preponderent a iubitorilor de Darie. Majoritatea săceleni: părintele Eugen Beleuță de la parohia Turcheș I, d-l prof. Radu Colț, consilier local și vicepreședinte al Asociației „Izvorul”, d-l ing. Dan Zamfir, membru fondator al „Izvorului”, d-l prof. Liviu Dîrjan, președintele Astrei săcelene și mulți alții. Pe de altă parte, avem convingerea că, dacă lansarea s-ar fi făcut la Săcele, Darie ar fi fost și mai cîștigat.

Prof. Nicolae Munteanu
Liceul Teoretic „George Moroianu”

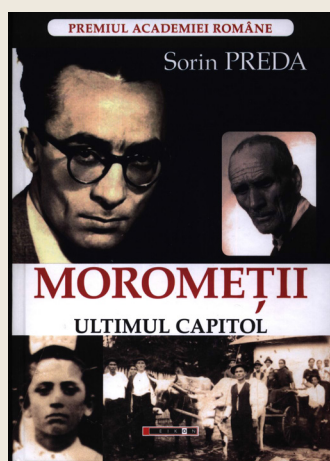
VIAȚA CA O PRADĂ ÎN SILIȘTEA – GUMEȘTI

Romanul postbelic nu poate exista fără aportul unui scriitor de excepție: Marin Preda, cel mai iubit dintre scriitorii anilor 50 – 80. Iar vîrfului său de lance „*Moromeții*” i s-a mai adăugat volumul al III-lea, „*Moromeții – ultimul capitol*”, de Sorin Preda, nepotul scriitorului, jurnalist („*Formula AS*”) și cadru universitar la Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării din Universitatea București.

La sfîrșitul lui Ianuarie 2014, la Brașov, în cadrul unei triple lansări, editura Eikon a venit cu ediția a II-a a cărții (revizuită și adăugită), după ce prima apăruse la editura Academiei și primise Premiul Academiei Române. Publicul brașovean, nu foarte numeros din păcate, a avut plăcerea să descopere în persoana autorului un *moromețian* autentic prin inteligența și umorul specific.

Cartea este un caleidoscop memorialistic foarte dens informațional format pe ideea unui demers jurnalistic, ca atare un document non-ficțional. Incipitul și finalul stau sub semnul unei metafore plasticizante: cea a satului „*Siliștea-Gumești – un capăt de drum, o haltă finală*”, respectiv „*satul spînzuraților*”. Autorul-reporter rememorează mai întîi succint „*acea zi nenorocită și ploioasă de Mai*”, cînd scriitorul a trecut în eternitate secătuit de ultimul roman, „*Cel mai iubit dintre pămînteni*”. Sorin Preda își amintește în alt context de o mărturisire premonitoare din acea perioadă: „*Băiete, ăștia vor să mă termine*”, neînțelegînd cine sînt „*ăștia*” și de ce vor să-l „*termine*”. De aceleași cuvinte își va fi amintit în capitolul rezervat și Radu F. Alexandru, căruia la telefon, în ziua morții, Marin Preda îi mărturisește: „*Copile, sînt terminat!*”. Sînt preambururi la retrospective autentice. Urmează într-o ordine a memoriei involuntare un colaj de amintiri incitante și realiste despre Marin Preda, omul, și Siliștea – Gumești, satul. Am fi tentați să credem că *satul* își recunoaște *fiul* și-l apreciază ca pe cel mai iubit dintre pămînteni, recunoscîndu-i statutul de scriitor canonic, dar raportul dintre *om* și *sat* este demitizat.

Insertiile iterative numite „*Poiana lui Iocan*” sînt

fulgurații savuroase din partea celor care l-au cunoscut direct. Structural aceste rememorări pitorești alcătuiesc în mare două categorii evocative. Pe de o parte oamenii din Cîmpia Dunării: Ilinca Baltac (sora scriitorului), Alexandru (Sae) Preda (mezinul familiei și tatăl lui Sorin Preda), Minică Roșu (cel mai bun prieten din copilărie), Ștefan Baltac (Gigi, fiul Ilinicăi, adică nepotul scriitorului), Marinică Preda (fiul lui Sae și fratele lui Sorin, prin urmare, nepotul scriitorului) și alte fragmente colaterale, epistole sau mărturii monografice culese complementar.

Viziunea satului asupra scriitorului este neprotocolară, la fel ca raportul din sînul familiei Moromete. Sorin Preda nu idealizează, nu deformează percepția siliștenilor. Oameni dintr-o

bucată, unii recunosc că nu le-a plăcut „*Moromeții*” pentru că nu se regăsesc. Pentru unii dintre teleormăneni, mai important este generalul Dragnea și o spun cu sinceritate dezarmantă. Dar cei din reala familie Moromete, aleasă aleatoriu, sînt mîndri că numele lor a devenit emblematic. Raportul dintre realitate și ficțiune specific literaturii îi depășește pe silișteni. În fapt, cum se știe, Ilie Moromete este Tudor Călărașu, tatăl lui Marin Preda. Autorul „*Moromeților*” își păstrase numele după mamă, întrucît Joița Preda (Catrina Moromete) nu era căsătorită cu Tudor Ion (numit Călărașu pentru că făcuse armata la „călărași”). Căsătoria celor doi s-a făcut tardiv, după vreo treizeci de ani de conviețuire cu copii din trei direcții. În roman mezinul familiei e Niculae, în realitate este Sae, (tatăl lui Sorin Preda) care nu apare ca personaj. Satul e bulversat de partea ficțională a cărții. De aceea un consătean supărat ar fi vrut să-l dea în judecată pentru calomnie pe Marin Preda și să ceară despăgubiri financiare. La fel și preotul satului, Aristide Tărtărescu sau Ion Mincă, directorul școlii. Alți colegi de școală îl desconsideră și sînt convinși că Marin Preda a reușit să devină scriitor datorită relațiilor avute la comunisti, ei fiind cel puțin la fel de deștepți. Un fost coleg de elementară îl abordează moromețian: „*Mă Marine, ce e, mă, cu tine, ce te-a*

apucat? Nu vezi că-ți pui singur paie în cap?(...) De ce nu scrii și tu despre alții?” Prin tehnica modernă a contrapunctului, Sorin Preda alternează numeroasele impresii la cald, într-o autenticitate nedisimulată. Autorul face o admirabilă investigație jurnalistică pe care o transformă într-o proză postmodernistă ce se citește fluent, cu o rafinată plăcere intelectuală.

Pe de altă parte, există evantaiul memorialistic al celor care l-au cunoscut îndeaproape în special ca scriitor: Aurora Cornu (prima soție a scriitorului), Elena Preda (a treia soție, cu 26 de ani mai tânără), Nicolae și Alexandru (cei doi copii ai scriitorului) Sânziana Pop (scriitoare), Geta Dimisianu (colaborator și redactor de carte la „Moromeții II”), Radu F. Alexandru (dramaturg) Magdalena Popescu Bedrosian (critic literar), Eugen Simion (critic literar și prieten al scriitorului) ș.a. Sînt impresii vii, voci polifonice clar individualizate în monologuri sau dialoguri, care conturează un portret uman și literar de excepție. Sânziana Pop își amintește reverențios de „domnul Preda” într-un portret luminos, cu un zîmbet ravisant, numindu-l elegant „Monșer”, după vorba sa celebră. Eugen Simion, între 1974 și 1980 lua deseori masa la Capșa alături Marin Preda și-l consideră un scriitor cu

vocație, iar „de talentul său puternic” crede că se tem (încă) mulți confrăți complexați (cîțiva detractori ca Eugen Barbu sau Alexandru George sînt exemplele cele mai cunoscute).

Finalul cărții, cu imaginea satului Siliștea-Gumești, „satul spînzuraților”, este mărturia disoluției unei clase sociale prefigurate încă din scena tăierii salcîmului în roman și tematica celui de-al doilea volum. Ceea ce nu a reușit regimul comunist, desăvîrșește „democrația originală” după 1990. Asupra satului și a vieții țărănești s-a năpustit ca la o pradă sistemul actual. Pe prispă crîșmei, la un lichior ieftin și verzui, nea Gulie, Ilie Cutieru, un croitor de 86 de ani, spune doar ce simte și crede, hîtru ca orice moromețian neaș: peste 20 -30 de ani satul va fi tot sat, dar fără țărani, la fel cum va fi și România, o țară fără români. În Siliștea, ca în toată țara, „oamenii stau și așteaptă nu se știe ce.” Căci România e o țară „rău bolnavă”. Viața e prădută, iar la poarta cimitirului e coadă. Trebuie să lași rînd să prinzi un loc mai în față, glumește amar silișteanul Stan Burcea. De ce? Răspunsul e numai moromețian: „într-adins”, „ca să se mire proștii”.

Prof. Nicolae Munteanu

CALENDARUL ANIVERSĂRIILOR CULTURALE NAȚIONALE ȘI INTERNATIONALE ÎN TRIMESTRELE I-II 2014

I ANUARIE

- Gheorghe Dinică (1 ian. 1934-10 oct. 2009) - 80 de ani de la nașterea actorului
- Elena Farago (29 mart. 1878-4 ian. 1954) - 60 de ani de la moartea poetei
- Ion Simionescu (10 iul. 1873-7 ian. 1944) - 70 de ani de la moartea geografului
- Petrache Poenaru (10 ian. 1799-2 oct. 1875) - 215 ani de la nașterea cărturarului
- Ioan Cantacuzino (25 nov. 1863-14 ian 1934) - 80 de ani de la moartea academicianului
- Victor Eftimiu (24 ian. 1889-27 nov. 1972) - 125 de ani de la nașterea scriitorului
- Hristo Botev (6 ian. 1849-1 iun. 1876) - 165 de ani de la nașterea poetului bulgar
- Paul Cezanne (19 ian. 1839-22 oct. 1906) - 175 de ani de la nașterea pictorului francez
- Edgar Allan Poe (19 ian. 1809-7 oct. 1849) - 205 ani de la nașterea poetului american
- August Johan Strindberg (22 ian. 1849-14 mai 1912) - 165 de ani de la nașterea romancierului și dramaturgului danez
- Salvador Dalí (11 mai 1904-23 ian. 1989) - 25 de ani de la moartea pictorului spaniol

FEBRUARIE

- Ionel Teodoreanu (6 ian. 1897-3 feb. 1954) - 60 de ani de la moartea prozatorului
- Costache Conachi (14 sept. 1778-4 feb. 1849) - 165 de ani de la moartea poetului
- Gheorghe Țițeica (4oct.1873-5feb.1939) - 75 de ani de la moartea matematicianului
- Otilia Cazimir (12 feb. 1894- 8 iunie 1967) - 120 de ani de la nașterea poetei
- V.A. Urechia (15 feb. 1834-22 nov. 1901) - 180 de ani de la nașterea scriitorului
- Arthur Gorover (19feb.1864-19 mar.1951) - 150 de ani de la nașterea etnografului
- Eugen Barbu (20 feb. 1924-7 feb. 1993) - 90 de ani de la nașterea scriitorului
- Gheorghe Șincai (28 feb. 1754-2 nov. 1816) - 260 de ani de la nașterea istoricului și filologului
- Alecu Russo (17 mar. 1819-5 feb. 1859) - 155 de ani de la moartea prozatorului
- Dimitri Mendeleev (8 feb. 1834-2 feb. 1907) - 180 de ani de la nașterea chimistului rus
- Charles Darwin (12 feb. 1809-19 apr. 1882) - 205 ani de la nașterea naturalistului englez, fondatorul teoriei evolutionismului
- Immanuel Kant (22 apr. 1724-12 feb. 1804) - 210 ani de la moartea filosofului iluminist german
- Galileoa Galilei (15 feb. 1564-8 ian. 1642) - 450 de ani de la nașterea fizicianului și savantului italian
- Michelangelo Buonarroti (6 mar. 1475-18 feb. 1564) - 450 de ani de la moartea sculptorului, pictorului și arhitectului renascentin italian

MARTIE

- Mircea Vulcănescu (3 mar. 1904-28 oct. 1952) - 80 de ani de la moartea prozatorului
- Vlad Mușatescu (4 mai 1922-4 mar. 1999) - 15 ani de la moartea prozatorului
- Miron Cristea (18 iul. 1868-6 mar. 1939) - 75 de ani de la moartea patriarhului
- Tia Peltz (31 ian. 1923-6 mar. 1999) - 15 ani de la moartea pictoriței
- Grigore Antipa (27nov.1867-9mar. 1944) - 70 de ani de la moartea academicianului
- Alexandru Macedonski (14 mar. 1854-24 nov. 1920) - 160 de ani de la nașterea poetului
- Alexandru Paleologu (14mar.1919-1sept.2005) -95 de ani de la nașterea scriitorului
- Păstorel Teodoreanu (30 iul. 1894-15mar.1964) -50 de ani de la moartea scriitorului
- Maria Brezeanu (19 mar. 1924-19 apr. 2005) - 90 de ani de la nașterea chimistei
- George Zbârcea (23mar.1914-28iul.2005) - 100 de ani de la nașterea muzicologului
- Eugen Ionesco (13 nov. 1909-28 mar. 1994) - 20 de ani de la moartea scriitorului
- Nicolae Steinhardt (29 iul. 1912-29 mar. 1989) - 25 de ani de la moartea eseistului
- Toma d'Achino (cca 1225-7 mar. 1274) - 740 de ani de la moartea teologului și filosofului italian
- Hector Berlioz (11 dec. 1803-8 mar. 1869) - 145 de ani de la moartea compozitorului francez
- Albert Einstein (14 mar. 1879-18 apr. 1955) - 135 de ani de la nașterea fizicianului german, autor al teoriei relativității
- Norbert Wiener (26 nov. 1894-18 mar. 1964) - 50 de ani de la moartea matematicianului american, fondatorul ciberneticii
- Pierre-Simon Laplace (23 mar. 1749-5 mar. 1827) - 165 de ani de la nașterea matematicianului și astronomului francez

APRILIE

- 1 - 7 aprilie - Săptămâna Lecturii și a Cărții pentru Copii
- 2 aprilie - Ziua Internațională a Cărții pentru Copii
- Octav Băncilă (4 feb. 1872-3 apr. 1944) - 70 de ani de la moartea pictorului
- Virgil Cărianopol (29 mar. 1908-6 apr. 1984) - 30 de ani de la moartea poetului
- Camil Petrescu (9 apr. 1894-13 mai 1957) - 120 de ani de la nașterea scriitorului
- Ion Minulescu (6 ian. 1881-11 apr. 1944) - 70 de ani de la moartea poetului
- Gala Galaction (16 apr. 1879-8 mar. 1961) - 135 de ani de la nașterea scriitorului
- Pamfil Șeicaru (18 apr. 1894-21 oct. 1980) - 120 de ani de la nașterea ziaristului
- Anghel Saligny (19 apr. 1854-17 iun. 1925) - 160 de ani de la nașterea inginerului
- Gib Mihăiescu (23 apr. 1894-19 oct. 1935) - 120 de ani de la nașterea scriitorului
- El Greco (1541-7 apr. 1614) - 400 de ani de la moartea pictorului spaniol
- Georg Fredrich Handel (23 feb. 1685-14 apr. 1759) - 255 ani de la moartea compozitorului baroc german
- George Gordon Byron (22 ian. 1788-19 apr. 1824) - 190 ani de la moartea poetului romantic englez
- William Shakespeare (23 apr. 1564-23 apr. 1616) - 450 de ani de la nașterea dramaturgului și poetului englez
- Guglielmo Marconi (25 apr. 1874-20 iul. 1937) - 140 de ani de la nașterea fizicianului și inginerului italian, inventatorul telegrafului fără fir și radioului

MAI

- Alexandru Philippide (1 mai 1859-12 ug. 1933) - 155 de ani de la nașterea filologului
- Gheorghe Petrașcu (20 nov. 1872-1 mai 1949) - 65 de ani de la moartea pictorului
- Petru Dimitriu (8 mai 1924-6 apr. 2002) - 90 de ani de la nașterea prozatorului
- Lucian Raicu (12 mai 1934-22 nov. 2006) - 80 de ani de la nașterea criticului literar
- Simion Bărnuțiu (21 iul. 1808-16 mai 1864) - 150 de ani de la moartea cărturarului
- Ștefan Pascu (14 mai 1914-2 nov. 1998) - 100 de ani de la nașterea istoricului
- Corneliu Coposu (20 mai 1914-11 nov. 1995) - 100 de ani de la nașterea omului politic
- Tudor Vianu (27 dec. 1897-21 mai 1964) - 50 de ani de la moartea criticului și istoricului literar
- Henriette Yvonne Stahl (9 ian. 1900-25 mai 1984) - 30 ani de la moartea scriitoarei
- Leonardo da Vinci (15 apr. 1452-2 mai 1519) - 495 ani de la moartea pictorului și omului de știință renașcentin italian
- Niccolò Machiavelli (3 mai 1469-22 iun. 1527) - 545 de ani de la nașterea scriitorului, omului politic și istoricului renașcentin italian
- Antoine Lavoisier (26 aug. 1743-8 mai 1794) - 220 ani de la moartea chimistului francez
- Pierre Curie (15 mai 1859-19 apr. 1906) - 155 ani de la nașterea fizicianului și chimistului francez
- Aleksandr Pușkin (26 mai 1799-10 feb. 1837) - 215 ani de la nașterea poetului și romancierului rus
- Jean Calvin (10 iul. 1509-27 mai 1564) - 450 de ani de la moartea reformatorului religios francez
- Joseph Haydn (31 mar. 1732-31 mai 1809) - 305 ani de la moartea compozitorului austriac

IUNIE

- Avram Iancu (iunie 1824-10 sept. 1872) - 190 ani de la nașterea revoluționarului
- Constantin Nottara (5 iun. 1859-16 oct. 1935) - 155 ani de la nașterea actorului
- Gheorghe Lazăr (5 iun. 1859-17 sept. 1823) - 235 ani de la nașterea cărturarului
- Ion Creangă (10 iun. 1839-31 dec. 1889) - 175 ani de la nașterea povestitorului
- Aurel Baranga (20 iun. 1913-10 iun. 1979) - 35 ani de la moartea scriitorului
- Mihai Eminescu (15 ian. 1850-15 iun. 1889) - 125 ani de la moartea poetului
- Matei Călinescu (15 iun. 1934-24 iun. 2009) - 80 ani de la nașterea scriitorului și criticului literar
- George Călinescu (19 iun. 1899-12 mar. 1965) - 115 ani de la nașterea criticului literar
- Alexandru Odobescu (23 iun. 1834-10 nov. 1895) - 180 ani de la nașterea scriitorului
- Nicolae Bălcescu (29 iun. 1819-29 nov. 1852) - 195 ani de la nașterea istoricului
- Franz Kafka (3 iul. 1883-3 iun. 1924) - 90 ani de la moartea scriitorului ceh
- Diego Velasquez (6 iun. 1599-6 aug. 1660) - 415 ani de la nașterea pictorului spaniol
- Gustave Courbet (10 iun. 1819-31 dec. 1877) - 195 ani de la nașterea pictorului francez
- Richard Strauss (11 iun. 1864-8 sept. 1949) - 150 ani de la nașterea compozitorului austriac
- Jaques Offenbach (20 iun. 1819-4 oct. 1880) - 195 ani de la nașterea compozitorului francez

RECENZIE

REVISTA LICEULUI “GEORGE MOROIANU”

Elevii și cadrele didactice de la liceul “George Moroianu” din Săcele au avut frumoasa inițiativă de a continua publicarea revistei școlii, sugestiv numită “Mirador-Publicație pentru minte și suflet”. Prin amabilitatea îndrumătorului revistei, domnul profesor Gheorghe Munteanu, directorul liceului, ne-a parvenit la redacție numărul din decembrie 2013, care ne-a produs o reală plăcere și bucurie.

Ne grăbim să semnalăm în paginile “Plaiurilor Săcelene” apariția revistei “Mirador” și să vă prezentăm, pe scurt, principalele secțiuni și materiale. Mai întâi, vrem să-i menționăm pe cei care au făcut posibilă această apariție editorială: prof. Gabriela Ivan, responsabilul rubricii “Pagina proiectelor”, prof. Ana Maria Uță, responsabilul rubricii “Personalități”, prof. Mirabela David, realizatorul rubricii “Interviuri”, prof. Gabor Kinga, realizatoarea paginilor “Secția maghiară”, precum și talentații elevi care au realizat rubricile “Pagina liceenilor”, “Pagina celor mici” și cea de “Știință”.

Din simpla enumerare a rubricilor pe care este structurată revista, ne putem da seama de domeniul larg de interes pe care îl acoperă, ceea ce o face interesantă pentru cititori, indiferent de preferințele pe care aceștia le-ar avea.

Domnii profesori Gheorghe Munteanu și Ionuț Tănase publică un interesant material dedicat activității politice și propagandistice în străinătate a celui care a fost ilustrul om politic, profesor universitar și om de cultură George Moroianu, patronul spiritual al liceului.

O altă personalitate de prim rang evocată în numărul număr al revistei este săceleanul Alexandru I. Lapedatu, a cărui contribuție la realizarea Marii Uniri de la 1918 este prezentată de domnul profesor Neculai Ursu. La aceeași rubrică, a personalităților, putem evidenția materialul dedicat de prof. Ana Maria Uță lui Nichita Stănescu, de la a cărui moarte s-au împlinit, în 2013, 30 de ani. Aceeași autoare semnalează spectacolul de operă “Traviata” de Verdi, care a deschis stagiunea 2013-2014

a Operei din Brașov, precum și lansarea cărții “Sugestii pentru lectură, clasele V-VIII”, din colectivul de redacție al căreia a făcut parte și domnul profesor Nicolae Munteanu, cadru didactic la liceul săcelean.

Rubrica de “Interviuri” găzduiește o interesantă convorbire pe care prof. Mirabela David a avut-o cu prof. Dr. Dan Brudașcu, cu ocazia lansării de către acesta, la Săcele, a lucrării “Octavian Goga-Chipul arestat al poetului”. Un alt interesant interviu găzduit de recentul număr al revistei “Mirador” este cel care i-a avut ca interlocutori pe Maia Morgenstern și Mircea Rusu, actori de marcă ai teatrului românesc, prezenți la Săcele cu ocazia punerii în scenă a piesei “Miss Daisy și șoferul ei”, eveniment cultural de primă-mână care a avut loc în toamna trecută în localitatea noastră.

Rubrica “Pagina liceenilor” este deschisă de o interesantă trecere în revistă a activităților educative desfășurate în anii școlari trecuți în liceul “George Moroianu”, material realizat de prof. Tatiana Benga. Urmează materialele scrise de elevii: Cristi Munteanu, despre dialogul interactiv purtat de elevii liceului cu domnii profesori universitari Ioan V. Abrudan, rectorul Universității “Transilvania”, și Gheorghe Munteanu, șeful catedrei de Matematică, Simulea Mircea, cu poezia “1 Decembrie”, Csere Francesca, cu “Jurnalul lui Dyno”, Bianca Bezdadea, cu poezia “Rătăcind spre nicăieri” și Blanka Kopecsiri. Jurnalul excursiei făcute de un grup de elevi la Praid-Sovata este realizat de Edward Farcaș și Claudiu Ponci.

Rubrica de “Proiecte/Parteneriate” este deschisă de un material realizat de prof. Elena Bucurenciu, prof. Andreia Butu și prof. Lena Jula, având ca subiect participarea la proiectul “Șanse egale pentru toți-garanția calității actului educațional”, proiect

coordonat de liceul “Victor Jinga” și care s-a desfășurat în Portugalia. La aceeași rubrică este publicat materialul “Un parteneriat deosebit”, realizat de eleva Ioana Ivan, avându-le ca îndrumătoare pe prof. Gabriela Ivan și înv. Adriana Dragomir.

Secțiunea “Pagina celor mici” cuprinde poezii scrise de elevii din cursul primar Costea Andrei, Georgea Andrei, o povestioară scrisă de Sabina Carpen și un frumos profil de elev realizat de Robert Săndulescu.

Materialele realizate de elevii de la secția maghiară sunt grupate într-o rubrică aparte: “O zi la muzeul Antipa” de Balint Daniel, “Ziua Sf. Martin”, de Fejer Edina, “Poveste de iarnă” de Szitas Maria și înv. Manta Gyongyi. În aceeași rubrică sunt menționate premiile speciale obținute de elevii secției maghiare la diferitele concursuri școlare.

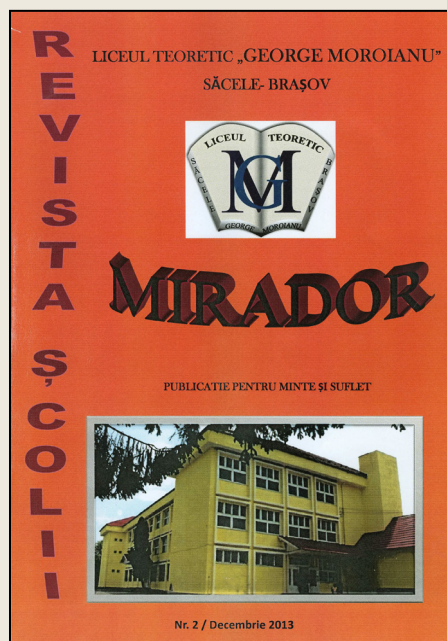
Sumarul revistei se încheie cu o rubrică de “Curiozități geografice”, realizată de Solcan Ioana și cu un interesant chestionar-test, realizat de consilierul școlar Cristina Verga, prin completarea căruia elevii își pot evalua capacitatea de învățare în funcție de metodele folosite.

Trebuie remarcat faptul că toate materialele din acest număr sunt ilustrate cu lucrări grafice ale elevilor și cu numeroase

fotografii care surprind instantanee din activitățile la care au participat elevii liceului.

Îi felicităm din inimă pe realizatorii acestui număr al revistei “Mirador” și le urăm să continue această frumoasă inițiativă, care are darul de a completa, cu contribuția lor, tabloul vieții culturale săcelene.

Redacția “Plaiuri Săcelene” (HB)

Opinii

”CUM ARATĂ ȘCOALA ASTĂZI, AȘA VA ARĂTA SOCIETATEA MÂINE”, CÂTEVA GÂNDURI DUPĂ SIMULAREA EXAMENULUI LA CLASA A VIII-A

de Mădălin Iacob, corresponsent Radio România Actualități – jud. Brașov

Rezultatele simulării examenului de clasa a VIII-a sunt un semnal de alarmă deopotrivă pentru profesori și părinți. Situația este foarte îngrijorătoare și la nivelul orașului nostru. Pentru că, după cum spunea un profesor, “**cum arată școala astăzi, așa va arăta societatea mâine**”. Și cum multora dintre noi ne pasă de Săcele, cred că poate fi folositor să privim puțin spre școlile noastre.

Mai întâi, însă, o scurtă informare asupra situației din județ după simularea examenului de clasa a VIII-a. În județul Brașov, doar jumătate din elevi au reușit să obțină o notă de trecere la examenele de limba română, matematică și, acolo unde a fost cazul, limba maternă. Situația este cu atât mai gravă cu cât de anul acesta nota la examenul de final de școală contează în proporție de 75%, doar 25% contând media de absolvire a gimnaziului.

Județul Brașov a avut o promovabilitate de doar 51,25%, fiind pe locul 12 la nivel național, cele mai bune rezultate fiind obținute de elevii din București (64,2% promovabilitate) și din județele Brăila (60,4%) și Cluj (59,2). La limba română, în județul Brașov, promovabilitatea a fost de 67,62%, locul al 16-lea în țară. La matematică însă, rezultatele au fost mult mai slabe, doar 35,42% dintre cei 3.982 de elevi au obținut minim nota 5.

Și în țară a fost dezastru la matematică, Brașovul, cu cei 3,5 elevi din 10 cu note de trecere, fiind pe locul al 6-lea. Au existat evident și rezultate bune. Cele mai bune școli generale din județ au fost cele din cadrul colegiilor naționale: „A. Șaguna” - 100% promovabilitate, „Dr. I. Meșotă” - 98%, „G. Antipa” - 93,75%, „Unirea 93,65%, Liceul „Honterus” - 89,25%. La polul opus au fost școlile din sate precum Apața, Ticuș, cu promovabilitate 0%.

Și dacă pe timpuri ne lăudam cu școlile din Săcele (asta o spun ca absolvent, cu mândrie, al școlii nr 4), astăzi lucrurile s-au schimbat chiar dramatic. Motiv de oarece laudă are doar școala “Zajzoni Rab Isztvan” care a avut o promovabilitate de 75%, ocupând locul 15 la nivelul județului. În rest, Liceul “G. Moroianu” are promovabilitate 47,5% (locul 46 pe județ), școala “Frații Popea” (nr 4) – 43,9% (locul 47), școala nr.1 – 21,05%. Cât privește școala nr.5 din Gârcini aceasta a avut promovabilitate 0%.

Ca tată de elev de clasa a II-a la școala “Frații Popea”, dar și ca săcelean, cum spuneam, mândru de școala pe care am absolvit-o și de profesorii pe care i-am avut (iar aici nu pot să nu îl nominalizez pe dl. diriginte Ilie Cujbă, unul dintre cei 5 profesori care au influențat decisiv educația mea), aceste rezultate nu pot să

nu mă îngrijoreze. Evident că rezultatele foarte slabe ale școlilor noastre au aceleași cauze ca întreg învățământul românesc. Marea majoritate dintre noi știm și de ce am ajuns în această situație. Lamentările sau acuzele față de ce s-a petrecut în ultimii ani nu ar fi însă, decât o pierdere de vreme. Iar cel mai mult de suferit ar avea copiii noștri. Prin urmare, ceea ce ar trebui să ne intereseze este ce e de făcut de aici înainte.

În acest exercițiu cred că trebuie să pornim de la o certitudine: copiii noștri nu sunt mai puțin inteligenți sau mai puțin înzestrați decât noi. Însă, ceva se petrece, în special, după terminarea ciclului primar. Iar vina nu trebuie căutată la copii, ci în primul la noi, la părinți, apoi la profesori, și în ultimul rând, consider eu, la autorități.

Cunoscând actuala clasă politică am fi naivi să așteptăm să ne rezolve ei problemele legate de educația copiilor noștri. Cum spunea chiar un reprezentant de-al ei, fostul ministru al educației Daniel Funeriu, părinții sunt cei care pot schimba cu adevărat actul educativ în România. Cum? Extrem de simplu și de greu în același timp. Simplu - pentru că ceea ce trebuie să facă părinții nu sunt lucruri extraordinar de dificile. Greu - pentru că nu au (am) făcut niciodată acest lucru. Concret, este nevoie de a se renunța la ideea că școala, profesorii sunt singurii responsabili pentru educația copiilor și de a se implica activ în viața școlii. Cum anume? Poate va fi tema unui viitor articol. Răspunsul cred că îl are totuși fiecare părinte.

Bineînțeles că și la nivelul educatorilor, profesorilor ar trebui să existe o schimbare, în primul rând de mentalitate. Lumea noastră românească s-a schimbat foarte mult în acești ultimi 25 de

ani și orice schimbare cere răspunsuri pe măsură. Răspunsuri pe care, trebuie să recunoaștem, învățământul românesc, obișnuit să aștepte doar direcții din vârful piramidei, nu le-a găsit până acum. Eu cred că răspunsurile sunt de fapt la baza acestei piramide, la nivelul fiecărui educator în parte și al fiecărui director de școală. E nevoie doar să privească la sine însuși, la motivul pentru care a ales cu mulți sau puțini ani în urmă să se facă profesor și să aibă încrederea în experiența sa de educator.

Din fericire, noi, săcelelii, trăim într-un oraș mic, în care ne cunoaștem aproape cu toții, iar în astfel de comunități lucrurile bune se pot întâmpla mult mai ușor. Trebuie să fac și o confesiune, însă. De doi ani de când m-am întors acasă, după 18 ani de "pribegie" bucureșteană, cea mai deasă expresie auzită în Săcele a fost "nu se poate".

Lucrând de mulți ani în mass-media, am cunoscut, însă, extrem de multe exemple despre cum "se poate". Rețeta este una extrem de simplă și a fost aplicată de nenumărate ori de mocanii săcelelii. Să ne gândim numai cum de s-a putut ca dintr-un sat de ciobani să iasă 10 academicieni. Sau cum se putea ca aceiași ciobani să știe a vorbi chiar latinește. Lecția lor trebuie reînviată. Noi, părinții, trebuie să înțelegem că educația în noua lume în care trăim se face cu efort (la fel ca și pentru mocanii de acum 2-3 generații), iar profesorii trebuie să-și regăsească pasiunea de a fi educatori cu tot marasmul în care trăiesc. Acesta este doar începutul. De aici înainte vor începe lucrurile cu adevărat grele și ...frumoase. Pentru că, după cum spunea Regele Mihai în parlament, **"nu văd România de astăzi ca pe o moștenire de la părinții noștri, ci ca pe o țară pe care am luat-o cu împrumut de la copiii noștri"**.

• Tinere

INFLUENȚE GASTRONOMICE SĂCELENE

(preparate de casă primăvara însoțite de arome dulci și sărate)

Dragi săceleli, gurmanzi și nu doar, în articolul din numărul acesta vă propun câteva noi rețete culese din compendiul gastronomic al regretatului profesor Dimitrie Cazacu, rețete de sezon care combină aromele dulci cu cele sărate. Este vorba de o serie de dulciuri și produse hrănitoare care ar trebui să existe în fiecare cămin săcelean, stârnind cu mireasma lor toate simțurile și îmbogățind mesele celor interesați în a le pregăti și savura - mucenici moldovenești, bezele și preparate lactate tradiționale.

Luna martie aduce cu ea legenda Babei Dochia, dar și aroma mucenicilor gustoși, simbolul celor 40 de martiri din Sevastia. Mucenicii se prepară în diferite moduri, dar cel mai des întâlnit și cel care le oferă o savoare specială este specific zonei bucovinene. Rețeta propusă de D. Cazacu este culeasă din arealul **geografic al acesteia: mucenici moldovenești cu miere și nucă**.

De ce aveți nevoie?

500 grame făină
(de preferat cernută cu

o zi înainte), 250 ml de lapte, 5-6 linguri de zahăr, un praf de sare, 3 gălbenușuri, 100 grame de unt, 50 grame de ulei (de măsline), 1 lingură smântână grasă, vanilie, rom, scorțișoară (după gust), 1 nucă (mijlocie) de drojdie proaspătă.

Mod de preparare: se face o gaură în făina în care se pun gălbenușurile, sarea, drojdia crescută (dizolvată în puțin lapte cald și amestecată cu zahăr și făină), laptele în care s-a dizolvat zahărul, vanilia, romul, scorțișoara, smântâna și se amestecă

până la omogenizare cu o lingură de lemn după care se frământă cca 1/2 oră cu untul înmuiat și cu uleiul. Se lasă la crescut cca 1/2 oră - 3/4 oră (depinde de calitatea drojdiei) după care se împarte aluatul în 3 părți, fiecare parte se împarte în aprox. 2 părți, fiecare parte se rulează între palme, obținându-se un „șnur” de aproape 20 cm din care se confecționează un „8”. Se lipește locul de intersecție a celor două elemente ale 8-ului, se așază cam 12 bucăți într-o tavă unsă cu unt.

Se coc la cuptor încins la foc domol, ungându-se înainte de introducerea în cuptor cu nuci măcinate. După așezarea în tăvi se lasă la crescut cca 1 oră și apoi se coc 30 de minute. După ce s-au răcit puțin se tăvălesc cu partea superioară în miere și apoi în nuca pisată.

Bezele cu cremă

O altă rețetă delicioasă, pe care am regăsit-o în compendiul domnului profesor și care se pliază foarte bine pentru o masă specială de... să zicem Paște, este un desert pe bază de bezele.

Pentru bezele aveți nevoie de: 3 albușuri de ou care se bat spumă (foarte tare), apoi se adaugă cca 200 - 220 grame de zahăr (zahăr tos). Se adaugă și un pic de zeamă de lămâie sau rom. Se bate în continuare până la totală omogenizare. Se așază în tava unsă cu unt și tapetată cu făină cu ajutorul unei linguri sau cornet. Se coc la foc foarte moale cu grijă să nu se îngălbenească (într-o tavă încap cam 9 sau 12) și cu atenție la distanța dintre grămăjoare. Când se scot se apasă ușor fundul bezelei pentru a crea un spațiu pentru cremă.

Crema se face din: 1 pachet de unt se freacă spumă cu 200 grame de zahăr, apoi se adaugă 2 gălbenușuri frecate, „ciulama” răcită (făcută din 2 linguri de făină care se amestecă la rece cu 1 pahar de lapte, apoi se fierbe și se răcește după care se adaugă în cremă), iar la urmă cacao sau ness.

Se lipesc bezelele două câte două, iar marginile se dau prin nucă, eventual amestecată cu pesmet fin din cozonac.

Cum se prepară acasă brânza de vaci, smântâna sau iaurtul?

Iar dacă primăvara aduce cu ea și o revigorare a

trupului și, implicit, a produselor alimentare consumate, încercând să ne eliberăm organismul de toxinele animale îngurgitate pe timpul iernii, atunci ce este mai potrivit să consumăm în plin sezon primăvăratec decât lactate proaspăt preparate în casă după rețete strămoșești.

Brânza de vaci: laptele se pune într-o cratiță curată și se lasă la prins într-un loc uscat, răcoros și de preferat întunecos (cămara, de exemplu) între 18 ore (vara) și 60 de ore (iarna).

Se scoate cu o lingură curată smântâna, iar laptele prins rămas se amestecă cu aprox. 1 litru de lapte în clocot și se lasă 1 oră să se coaguleze (închege) integral. Se pune cu grijă o strecurătoare mare într-un vailing, în vailing un tifon, iar în tifon laptele coagulat. Se strânge încet la gură (pentru a nu se scurge brusc), se leagă și se lasă la scurs aprox. 7- 10 ore (depinde de cum se dorește a fi consistența brânzei). Smântâna se amestecă bine și se lasă încă o zi la acrit (dacă vi se pare că nu este suficient de acră).

Un **iaurt** gustos se prepară dintr-un litru de lapte fiert, dar răcit până la starea de „călduț” în care ai amestecat cca 1 linguriță de smântână. Se ține la loc cald cca 24 de ore. Laptele poate fi și degresat de caimacul format prin fierbere după 1 zi de păstrare la rece.

Laptele bătut simplu se poate obține și prin „baterea” celui prins după colectarea smântânei. Cel mai gustos iese cel făcut în oale de lut.

Savurați cu drag și dragoste!

Vă doresc o primăvară frumoasă și cât mai înmiresmată care să vă aducă renașterea în suflet și bucuria pe chip!

Alexandra-Giorgiana Banciu

• *Actualitate*

CRONICĂ DE BAL

Balul Plăcintelor nu este o întâmplare ocazională, este o sărbătoare tradițională așteptată și trăită de săceleni, care au deja în sânge distracția și tradiția.

A fost, a trecut, așteptăm altul.

Timpul are un fel al său de a se mișca repede și de a nu-ți da răgaz să fi conștient de trecerea lui. Parcă nici nu s-a stins ecoul balului de anul trecut că s-a și auzit din nou zvon de bal. Dacă altădată simboliza victoria mocanilor asupra vicisitudinilor iernii, acum a devenit simbol al dorinței de distracție și de continuare a tradiției.

A fost pe 22 februarie, înainte de intrarea în post. A fost organizat în amănunt, cu multă grijă și atenție, de Asociația Cultural-Sportivă “Izvorul”. A devenit un obicei: de fiecare dată alt local. De data aceasta s-a ținut la Brădet, la “Il Rifugio”, un local patronat de un săcelean. Spațiu larg, frumos amenajat, aranjat ca pentru sărbătoare: scaune, mese, aranjamente florale. Dacă așa e-n Paradis, ne-am simțit ca-n Paradis. Și-am fost în Paradis peste 150 de persoane.

Președintele asociației “Izvorul”, prof. Dorel Cerbu, a dat cuvântul de deschidere prof. Radu Colț, care a făcut un istoric și o motivare a balului, dacă mai era

nevoie. Apoi, preotul Raul Șerban a binecuvântat masa și petrecerea și, mai ales, a cerut un moment de reculegere pentru cei plecați dintre noi, doar era sâmbăta morților.

Una din trupele de copii care i-au încântat pe participanți

Grup de mocani în costume tradiționale. Se disting: familiile preot Raul Șerban, Ștefan Lupu, Ghe.Jerău, Mihai Lucaci, Ghe.Homorozeanu, doamnele Flangea, Daneș, domnul arh. Dan Median

Și balul a-nceput. Nu ca altădată, cu gustarea, ci direct cu plăcinta tradițională din foietaj un pic dospit, cu brânză bună de burduf. A mers de minune după un pahar de palincă, ș-apoi bere și vin, la discreție toate. Dar săcelenii, domni toți, au știut să fie ponderați, să nu profite de exces.

Și-așa a început petrecerea: muzică bună, antrenantă, de petrecere. Dansul a mai fost întrerupt doar de servirea peștelui și a fripturii, ambele binevenite după atâta mișcare.

N-au lipsit surprizele: la început a fost un spectacol de balet și dans oferit de asociația Clubul Sportiv din Săcele. Au fost minunați, aplauzați pe merit și cu sinceritate de participanți pentru frumusețea și eleganța mișcărilor, pentru naturalețea și frumusețea micilor dansatori. Au fost trei formații și încântarea creștea de la o formație la alta. Admirație și felicitări pentru cei care i-au pregătit (îndrumător coregraf Anca Popuțoaie) și i-au adus și sponsorizat (doamna Dana Cimpoaie), chiar dacă era cam târziu și nu prea cald!

Altă surpriză a fost parada costumelor mocănești, costume de sărbătoare. Au fost vreo 15 perechi. Păreau că s-au desprins din expoziția de fotografii amenajată, cu dichis, și anul acesta de arhitectul Dan Median. Unii și-au păstrat costumul până la sfârșit, alții l-au schimbat pentru ceva mai lejer. Au fost atât de bine primiți, încât mulți și-au jurat ca, pentru următoarea ediție, să cotrobăiască prin vechile lăzi ale bunicilor sau să-și confecționeze costume noi.

Plăcinte mocănești, costume mocănești, dansuri mocănești, expoziția de fotografii cu port mocănesc, iată marca Balului Plăcintelor de anul acesta.

S-a dansat decent, în perechi, vals, tango, dar s-a jucat și ciobănașul, alunelul, multe sârbe, breaza, brâul. Puțini au rezistat să nu se prindă în horă, indiferent de ritm și de vârstă.

Altă surpriză, mult gustată de participanți și admirată, a fost show-ul domnului Fane Lupu. Îmbrăcat mocan, un fel de haiduc, vânător, cu brâu, armă, ulciță, corn, opinci, a țâșnit pe ringul de dans cântând. Textul și melodia evocau viața oierilor vechi, mocani plecați cu lunile de acasă. În sală s-a făcut liniște, o liniște totală: lumea asculta plăcut surprinsă și interesată să audă și să vadă.

Și surprize au mai fost, unele repetate din alți ani, doar s-a creat o tradiție.

Oricum, plăcerea dansului, bucuria petrecerii, a reîntâlnirii și revederii au fost prezente tot timpul. Pri-

mind veste de bal, au venit și săceleni de mai departe-din Sighișoara, din București, din Brașov. Au venit cu fii și nepoți să le arate, să-i convingă că mocanii săceleni au fost adevărații mocani, că tradițiile se păstrează și că trebuie să persiste prin ei. Un fel de ștafetă.

Că evenimentul este așteptat, îndrăgit și respectat este și frumoasa contribuție a unor sponsori, oameni cu dare de mână: unul a dat țuica, țuică bună, altul a dat vinul, mult apreciat de consumatori, alții i-au plătit pe micii dansatori. Apoi, avalanșa de costume mocănești și mândria cu care le etalau în timpul petrecerii! A fost o sărbătoare veselă și elegantă.

Cel mai bine s-a simțit un grup de dansatori, vreo 10 perechi, de vârstă medie, care jucau neapărat în perechi, pe furate, pe schimbate-horă mică în hora mare a celor mulți. Deși era aceeași muzică, mișcărilor erau altele. I-am admirat, dar, sincer, i-am și invidiat. Cu mișcări elegante, ritm alert, trăiau dansul din tot corpul, percepeau muzica cu toate simțurile. Și erau tineri și frumoși!...

Ca la orice chef între români, după ce vinul a fost consolidat cu cașcaval și brânză de capră, cu toții s-au pus pe cântat cântece vechi, melodioase, răscolitoare de amintiri. Parcă toți aveau voce! S-au re-cunoscut, s-au redescoperit, au uitat de criză, de animozitățile politice, de junghiuri și dureri, dovadă că viața mai înseamnă și altceva.

Se cuvine să amintesc și frumosul gest al organizatorilor de a dăruia la intrare, alături de gingașa orhidee, două cărți fundamentale pentru săceleni. Prima, o frumoasă incursiune în istorie, sinteză a conviețuirii multietnice, concretizată prin cultură, tradiții, ocupații, obiceiuri.

A doua, o prezentare integrală a poeziei lui Darie Magheru spre o mai bună înțelegere și cinstire a creației acestuia care, din lipsă de cunoaștere, este marginalizată.

Categoric că ediția de anul acesta a fost printre cele mai reușite. Responsabilitatea reușitei o poartă organizației, membrii asociației "Izvorul", cărora le mulțumim și, dacă o țin tot așa, an de an, vor fi tot mai mulți.

Dacă pentru unii n-am înfățișat chiar fidel atmosfera de bal, au dreptate, am fost puțin subiectivă pentru că n-am stat să observ, m-am implicat, am trăit frenetic, m-am distrat. Încă mai simt aroma plăcintelor, sunetul muzicii, ritmul dansatorilor. Mi-am zis: dacă-i bal, bal să fie!

Prof. Lucia Taraș

Foto: arh. Dan Median

Aceiași mocani în fața expoziției domnului Dan Median

DIN PRESA FRANCEZĂ

"PROFESORI ROMÂNI ȘI SPANIOLI LA LICEUL GUYNEMER"

(Ziarul: *Midi Libre*, Sămbătă 23 noiembrie 2013)

Educație : Ei sunt în vizită în cadrul proiectului Leonardo.

Liceul de meserii de artă Guynemer, aderă la proiectul European Leonardo. Acest proiect oferă o largă paletă de activități. De data aceasta este vorba de o vizită de studii a actorilor români ai educației și formării profesionale, care le va permite să observe și să analizeze o problemă comună a instituțiilor școlare și de formare din Franța și din România.

Luni 18 noiembrie, D-na Troussier, director al școlii uzețiene, primea o delegație din Săcele, un oraș de 30 000 de locuitori din România, care are un liceu de învățământ general cu elevi de la 14 la 18 ani și un liceu tehnic cu șase secțiuni: mecanică, electro-tehnică, construcții, servicii, turism și școală profesională.

Stagii în întreprinderi

<< Noi muncim în structuri care favorizează anumite păături sociale , explică Dorel, profesor de franceză în acest liceu. O să vedem cum este păstrată în Franța, egalitatea de șanse și o să transmitem acest mesaj în orașul nostru unde este dificil să-i motivezi pe tineri.>>

Dorel va fi însoțit de Gabriel, profesor de religie, Cătălina, Raluca, Mihaela, în cursul unei șederi de 15 zile care a debutat prin vizitarea atelierelor liceului Guynemer, și în cursul căreia ei vor fi primiți în Uzes, la colegiul Le Redounet și la colegiul Trintignant, la Nîmes, la liceul Mistral și la Colegiul Revolution unde există un centru de bilanț interministerial pentru ne-francofoni. La întâlnirea aceasta a fost prezent și Toni, profesor la liceul tehnic și școala de artă din Ibiza (Spania), care o însoțește pe eleva de liceu Noellia, care este cazată în internatul liceului Guynemer, și care va efectua un stagiu de marheteria la un artisan din Saint-Quentin.

Proiectul Leonardo permite unor numeroși elevi, în fiecare an, să plece să facă stagii într-o întreprindere străină. Liceul de meserii de artă Guynemer trimite cu regularitate elevi în diverse țări, Spania, Ungaria, România, Portugalia, Italia... Și evident primește stagiaari proveniți din aceste țări.

Traducere: prof. Dorel Cerbu

EXPOZIȚIA

„URMELE MOCANILOR SĂCELENI ÎN DOBROGEA”

În anul 2013, Muzeul de Etnografie Brașov a demarat un proiect de cercetare a fenomenului de emigrare a mocanilor săceleni în Dobrogea, proiect concretizat prin această primă expoziție oferită brașovenilor și dedicată în special familiilor de mocani săceleni Median, Oancea și Bobeș. Organizatorii au pus la dispoziție informații și fotografii din arhivele personale ale acestor vechi familii săcelene. Expoziția s-a deschis în data de 29 noiembrie 2013, la Muzeul de Etnografie Brașov, situat pe Bd-ul Eroilor, nr. 21A, cu începere de la ora 12,00, și a putut fi vizitată până în luna martie 2014.

Cuvântul de deschidere a fost rostit de dl. Ioan-George Andron, cercetător la Muzeul de Etnografie Brașov care a subliniat rolul pe care l-au avut mocanii în economia și cultura dobrogeană, cum au contribuit ei la dezvoltarea

materială și spirituală a Dobrogei. La eveniment a luat cuvântul, printre alții dl. prof. Liviu Dârjan, care a subliniat că mocanii săceleni au ajuns chiar și în ținutul Bugeacului din Ucraina de astăzi, în sudul Caucazului și al Rusiei, unde și-au întemeiat familii. Mocanii au fost apărători neclintiți ai virtuților limbii române și au vegheat neîncetat la menținerea dreptei credințe ortodoxe. Dl. ing. Dan Zamfir a spus printre altele că renumitul cașcaval de Dobrogea este marcă autentică a mocanilor săceleni, care aveau mii de oi și făceau comerț intens în aproape toată țara. La eveniment au mai luat cuvântul domnul economist Dumitru Voinea, care a încântat audiența cu relatările interesante despre mocanii dobrogeni, și publicistul Ioan Popa. Au mai fost de față doamna Andreea

Meiu, muzeograf al Muzeului Etnografic din Turcheș, domnia Ioan Eftimie, Traian Floarea, arhitect Dan Median și alții.

Pe lângă informațiile foarte utile oferite de personalitățile care au luat cuvântul, au fost expuse fotografii despre mocanii săceleni precum și diverse obiecte din inventarul unei stâne, cum ar fi: crinta pentru scurs zerul, putina pentru păstrat brânza, putineul pentru obținut untul, răboaie folosite la număratul oilor, linguri de stână, ștergare din borangic, solnițe din lemn, fluier și cavale, și, nu în ultimul rând, piese din splendidul port al mocanilor săceleni.

Muzeul și-a propus prin această expoziție să dezvăluie publicului rolul extrem de important pe care l-au avut mocanii săceleni în Dobrogea, Basarabia și în regiunile din sudul Rusiei. În general, românii săceleni au fost vestiți crescători de oi, pe care le țineau în timpul verii pe platourile montane iar în timpul iernii le coborau dincolo de Carpați, în bălțile Dunării, în Dobrogea și ajungeau chiar mai departe, dincolo de Dunăre, în Crimeea. Încă din secolul al XV-lea românii din unele zone din sudul Transilvaniei (Mărginimea Sibiului, Săcele, Bran, Scheii Brașovului) au practicat păstoritul transhumant, caracterizat prin creșterea unui număr mare de oi și cai, animale pe care le țineau vara pe pășunile montane din Carpați, iar iarna coborau cu ele în Bărăgan și Dobrogea, în luncile și bălțile Dunării.

Mocanii au avut un rol important în formarea culturii și a tradițiilor românești. Așa se face că prin această manifestare culturală se evidențiază modul în care mocanii din sudul Ardealului au contribuit la economia și cultura multietnică a Dobrogei, evidențiindu-se mai ales aportul lor la dezvoltarea materială și spirituală a orașului Hârșova. Trebuie menționat că la Hârșova există o biserică ortodoxă având hramul Sfinții Împărați Constantin și Elena, ctitorită de mocanii originari din Săcele. Vitraliul bisericii este donația lui Constantin C. Oancea. Tot mocanii săceleni din Hârșova au construit și o Școală Primară și casa directorului școlii. În cimitirul din Hârșova sunt înmormântați Alexe Verzea, Eremia Oancea, Constantin Oancea, Matei Papuc, Ștefan Belu, Dumitru Poenaru și alții.

Rolul mocanilor săceleni în dezvoltarea economică, socială și culturală a așezărilor din Dobrogea a fost unul pregnant. Urmele lor în Dobrogea au rămas până astăzi în memoria locuitorilor, pe cruci în cimitire, în înscrisuri, în edificii, la nume de străzi. În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, în urma dezvoltării agriculturii în Regatul României, suprafețele arabile se extind și se fărâmițează, iar terenurile de pășunat și fânețele se diminuează, făcând tot mai dificilă deplasarea marilor turme de animale. În aceste condiții, tot mai mulți oieri, cunoscuți sub numele de „mocani”, abandonează transhumanța și devin sedentari, stabilindu-se în sate, târguri și orașe din Muntenia și Dobrogea, ocupându-se de agricultură și comerț. Primii mocani s-au stabilit în Dobrogea încă pe vremea când această provincie făcea parte din Imperiul Otoman. Oierii săceleni erau constituiți la începutul secolului al XIX-lea într-o asociație numită „Compania Oierilor Săceleni”, care a avut reprezentanți de seamă precum Oprea Țârcă, Gheorghe Belu sau Petcu Albuleț. La îndemnul lui Nicolae Țârcă, locțiitorul viceconsulului Austriei la Hârșova, în anul 1857 se stabilesc aici mai mulți săceleni cu familiile lor: preotul Ioan Verzea, Zaharia Blebea, Constantin Oancea, Nicolae Popa, Cosma Bercaru, Oprea Țifrea. În anii următori alți mocani săceleni se așază în jurul Hârșovei în satele Cemișlia, Gârliciu și Groapa Ciobanului. Alți săceleni au întemeiat în Dobrogea sate noi, ca Aliman (de către mocanul Ion Aliman), Cochirleni, Casimcea (de familiile Trandaburu, Vineș și Moroianu), Ogoarele, Hârculești și altele.

În continuare vă voi prezenta pe scurt cele trei familii de mocani originari din Săcele.

Familia Median. Gheorghe Median s-a născut în 1886 în Satulung și după ce a făcut șase clase elementare a intrat ca ciobănaș în Regat la oierul Fătu, tot săcelean. Din oile primite ca simbrie și-a înghebat propria turmă și a intrat în tovărășie cu Nicolae Aldea, tot din Satulung, care îi era ca un frate mai mare. Ei cumpărau oi tinere, le îngrășeau în pășunile din sudul Basarabiei și le duceau mai departe în Crimeea, unde le vindeau la tătarii musulmani. În Basarabia adesea se oprea cu oile în satul Baimaclia din județul Cahul, unde erau stabiliți mai mulți săceleni. Acolo s-a căsătorit, în 1917, cu Susana Șchiau, ai cărei părinți se trăgeau din Săcele. Au avut nouă copii care au crescut la Satulung, cu mama lor, tatăl lor fiind plecat cu oile și venind acasă rar, doar la marile sărbători. Gheorghe Median s-a ocupat deopotrivă cu creșterea oilor și cu agricultura. Ținea în jur de 300 de oi de rasă care dădeau o lână fină pe care o vindea la țesătoria Scherg din Brașov, iar o cantitate mai mică o trimitea la torcătoria din Satulung. Din lapte prepara telemea, cașcaval și brânză de burduf pe care le vindea la Mangalia, la Constanța dar și la Brașov, la băcănia lui Ovesea. În martie 1949, ferma de la Pecineaga, pământul și toate bunurile mobile au fost confiscate de regimul comunist. A trăit la Satulung până în 1977, neavând niciun venit, fiind întreținut de copiii săi.

Familia Oancea. Pe la anul 1800 s-a născut Bran Oancea Bunulescu, care, ajuns flăcău, s-a căsătorit cu Stanca Moldoveanu din Baci, unde și-a întemeiat o familie. Pe la 1822 Oancea a trecut cu vitele sale peste Dunăre în nordul județului Tulcea, în regiunea Beștepe, pe brațul Sf. Gheorghe din Delta Dunării, unde se păstrează și azi toponimia „Gârla lui Oancea”. Oancea a avut cu Stanca trei copii. Copiii lor au fost proprietarii mai multor moșii în Dobrogea, au deținut proprietăți imobiliare la Hârșova și Constanța, au avut trei șleपुरi pe Dunăre și o moară cu aburi la Hârșova. Din inițiativa fraților Oancea, în 1893 s-a înființat *Soicetatea de Economie a Comercianților și Industriașilor Români AURORA*, iar în 1899 *Banca de Scont din Constanța* cunoscută ca „banca mocanilor”. În calitate de membru în Senatul României, deși fiind mare proprietar, Constantin a militat și pentru înfăptuirea *Reformei agrare*, votând implicit pentru propria expropriere. Oancea a ajuns unul dintre cei mai mari economi de vite din Dobrogea și a murit în 1845, fiind înmormântat la Mănăstirea Cocoș, pe care a ctitorit-o, de altfel.

Familia Bobeș. Pe la anul 1825, într-o familie de mocani din satul Turcheș, s-a născut Ilie Bobeș. De mic i-a plăcut ciobănia și a străbătut, cu mioarele, Bărăganul și Dobrogea. La maturitate a deținut o turmă de oi în jur de 4000 de capete, dar nu era socotit un mocan bogat, ci mijlocăș. Și-a ținut oile în Dobrogea, pe moșia Robului, în comuna Tașpunar, aproape de Constanța, unde avea o casă în care stătea cu ciobanii angajați să-i îngrijească oile. S-a înșurat cu Maria Bobeș din Turcheș cu care a avut șase copii, patru băieți și două fete. După ce au terminat școala primară la Săcele, toți băieții au plecat la oi la Tașpunar, iar fetele au rămas cu mama

în sat.

Oameni, destine, întâmplări, într-un cuvânt ISTORIE.

Text și foto prof. Miklos Levente

P.S.

Aceste informații valoroase le-am am cules de la fața locului cu ocazia deschiderii Expoziției „Urmele mocanilor săceleni în Dobrogea” în data de 29 noiembrie 2013, eveniment desfășurat la Muzeul de Etnografie Brașov.

• Sport

O PÂRTIE SIGURĂ DE LANSARE A UNOR VIITORI PERFORMERI-BAZA OLIMPICĂ DE SĂRITURI CU SCHIURILE RÂȘNOV

Timp de trei săptămâni, la Râșnov s-au desfășurat cele mai importante concursuri de sărituri cu schiurile de la trambulină, concursuri naționale și internaționale : FIS Carpat CUP, FIS CUP și cea mai importantă competiție organizată în România la schi , etapa de Cupă Mondială de fete în 1-2 martie 2014. La aceste întreceri au luat parte numeroși competitori, cei

mai mulți fiind consemnați la finele acestor competiții. Cu acest prilej, junioara noastră de la CSS Brașovia Săcele, Trâmbițaș Diana, a terminat concursul FIS Carpat CUP pe prima poziție, cu două sărituri de peste 60 m, respectiv 61,5 și 61 m, însumând un total de 198,8 puncte. În afară de Diana Trâmbițaș au demonstrat reale calități și perspective și alte fete, tinere săritoare, dintre care se cuvine să le menționăm pe Militaru Carina, locul 2, cu sărituri de 58 m și 60,5 m, având un total de 187,7 puncte, Sipos A, locul 4, Boieriu Ioana, locul 5, Ștefănuță Bianca locul 6, Torok Denisa locul 7. La acest concurs au luat startul fete din patru țări: Kazahstan, Rusia, Ungaria și România. La băieți concurența a fost acerbă, aici fiind mult mai mulți sportivi din: Turcia, Ungaria, Kazahstan, Rusia, Bulgaria și România. Prima poziție a clasamentului a fost ocupată de sportivul Blega Ștefan, de la CSS Brașovia Săcele, cu sărituri de 68,5 m și 69 m, acumulând un total de 250,8 puncte. Locul 2 a fost ocupat de turcul Mohammed Irfan Cintimar, cu sărituri de 67 m și 68 m și un total de 242,3 puncte, iar pe locul 3 s-a clasat Tatu Robert, CS Dinamo Brașov, cu sărituri de 66 m și 68,5 m. Menționați la acest concurs mai sunt și săcelenii Buzescu Robert, locul 5, Feldorean Andrei, locul 7, Păcurar Radu, locul 10, Mitrofan Sorin, locul 11, Grigore Adrian, locul 14, Băilă Ovidiu, locul 16, Farkas Hunor, locul 19 și Spulber Mihnea, locul 20.

-Ce perspectivă oferă săriturile? - ce au demonstrat concursurile din acest an? -ce se poate întreprinde pentru dezvoltarea

lor pe măsura talentului incontestabil, dovedit de mulți copii și juniori ?, iată câteva întrebări la care trebuie să răspundă antrenorul-asistent al lotului național **B**, profesor Gheorghe Băilă.

Pot spune că s-a remarcat în mod cu totul îmbucurător tendința sporită de practicare a săriturilor cu schiurile de către copii. Cu toată penuria de zapadă din acest sezon, copiii, chiar de la grădiniță, clasele I, a-II-a, a-III-a s-au acomodat rapid și au sărit cu dezinvoltură și aplomb pe trambulina de 15 m din Râșnov, iar cei mari au sărit pe trambulinele cu k64 și k90 m.

Dacă ne întrebăm ce factori au contribuit la emulația din ultimii ani în frumoasa ramură a săriturilor de la trambulină, atunci, remarc faptul că, în calitatea mea de antrenor/profesor și șef al catedrei de schi de la CSS Brașovia, am putut aprecia eforturile laudabile depuse de Comisia tehnică formată din antrenori, majoritari săceleni, de FRSB (Federația Română De Schi și Biatlon), de Primăria Orașului Râșnov, primar Adrian Veștea, OMV-sponsorul majoritar și de inimosul corp de arbitri și secretare, predominant săceleni. Lor li se cuvin felicitările!. În sfârșit, profit de prilej pentru a sublinia meritele unor antrenori care, prin entuziasmul lor, au menținut aprinsă dragostea pentru săriturile de la trambulină: Prof. Constantin Teșileanu și Gheorghe Băilă (CSS Brașovia), Prof. Florin Spulber și Antrenor Lorincz Balint (CS Dinamo Brașov), Asist. Univ. Wilhelm Grosz (CS Universitar Brașov), Prof. Csaba Magdo, Constantin Beldea și Gheorghe Gea (CSS Dinamo Râșnov), Mihai Pepene și Adrian Comănescu (CS Săcele).

Prof. Gheorghe Băilă.

TABEL NOMINAL

cu membrii cotizanți ai Asociației Cultural-Sportive "IZVORUL" trim.I 2014

1	Agache Adrian	61	Corfariu Iunian Onoriu	121	Median Ghia Maria	181	Sârbu Corneliu
2	Alexandrescu Emil	62	Cornea Ioan	122	Median Valeriu	182	Schläpfek Urs
3	Andronic Maria	63	Costache Ionuț	123	Mihaiu Aura	183	Sîrbu Adriana
4	Arion Mircea	64	Cozma Corneliu	124	Miklos Levente	184	Slăbilă Gheorghe
5	Balan Eugen	65	Crăcană Petru	125	Mircioiu Lucian	185	Souca Georgeta
6	Balan Nicolae	66	Crăciunescu Dana	126	Mircioiu Sebastian	186	Stanciu Vasile
7	Balint Iuliu	67	Croitoru Viorel	127	Mitachi Emilia	187	Stoea Gheorghe
8	Bancila Bebe	68	Damian Alexandru	128	Mocanu Elena	188	Stoian Emilia
9	Banciu Neculai	69	Daneș Dumitru	129	Modest Zamfir	189	Stoica Stelian
10	Bandi Șeitan Maria	70	Diaconescu Adrian	130	Moldovan Ghia Roxana	190	Stroe Emil Jr.
11	Barbat Claudiu	71	Dirjan Liviu	131	Moldovan Vasile	191	Sabo Viorica
12	Barbu Dan Mircea	72	Dopovecz Iuliu	132	Moraru Adrian	192	Szasz Sebeși Paul
13	Barbu Liviu	73	Dragomir Dănuț	133	Moraru Florin	193	Șerban Eugen
14	Barbu Nicolae	74	Drăghici Valentin	134	Moroianu Cantor Emilia	194	Șerban Ioana
15	Bârsan Horia	75	Dumitrescu Sorin	135	Mot Teodor	195	Șerban Nicolae
16	Beciu Ioan	76	Eftimie Bogdan	136	Munteanu Dan	196	Șerban Raul
17	Beleuță Eugen	77	Eftimie Ioan	137	Munteanu Gheorghe	197	Șerban Valentin
18	Benga Gheorghe Dănuț	78	Ene Tudoran Anca	138	Munteanu Gigi	198	Șerbănescu Adrian
19	Berteanu Dumitru	79	Ene Gheorghe	139	Munteanu Livia	199	Șerbu Adrian
20	Biriș Mirel	80	Faust Remus	140	Munteanu Ștefan	200	Șerbu Andrei
21	Bîja Ioan	81	Flangea Roxana	141	Munteanu Vasile	201	Șerbu Iulian
22	Bîrsan Nicolae	82	Florea Traian	142	Munteanu Virgil	202	Șorban Ștefan
23	Bobeș Gheorghe	83	Florescu Gheorghe	143	Muscalu Vasile	203	Ștefănescu Constantin
24	Bobeș Hariclea	84	Fodor Levente	144	Nagy Gabor	204	Taraș Ioan
25	Bobeș Ioan	85	Fulop Anca	145	Nechifor Constantin	205	Taraș Mircea
26	Bobeș Maria	86	Găitan Ovidiu	146	Nechifor Septimiu	206	Taraș Octavian
27	Bobeș Ovidiu	87	Georgescu Alexandru	147	Necula Dan	207	Taraș Răzvan
28	Boca Gabriel	88	Georgescu Ioan	148	Niculescu Gheorghe	208	Taraș Emil
29	Bogeanu Alexandru	89	Ghelase Fane	149	Nistor Horia	209	Tagarici Laurențiu
30	Bondrea Mihai	90	Ghia Petre	150	Nițescu Romulus	210	Teacă Dorin
31	Bratosin Canu Raluca	91	Ghișoiu Dorin	151	Ognean Dorel	211	Teșileanu B. Barbu
32	Bratosin Maria	92	Gîrceag Viorel	152	Oncioiu Maria	212	Teșileanu Costin
33	Bratosin Sanda	93	Grozea Gheorghe	153	Onica Constantin	213	Teșileanu Ghia Eugenia
34	Braun Adrian	94	Grozea Victor	154	Oprin Gabriel	214	Țăru Mihaela
35	Brăinaș Mihai	95	Guiu Ștefan	155	Ovesia Octavian	215	Tiru Cristina
36	Bucurenciu Sandu	96	Hermenean Sorin	156	Pastor Sanda	216	Tocitu Viorel
37	Bucurenciu Ana	97	Homorozean Gheorghe	157	Pelin Matei Alina	217	Tuian Radu
38	Buda Daniela	98	Hurlup Doru	158	Penciu Aurel	218	Ursu Nicolae
39	Bulat Elena	99	Iacob Mădălin	159	Pepene Nicolae	219	Ursu Gabriel
40	Bulat Florentin	100	Ionescu Aurora	160	Perciog Constantin	220	Vamos Reli
41	Bulea Horia	101	Ionescu Ghe. Nae	161	Perciog Gelu	221	Velicea Leon
42	Butu Mihai	102	Iordache Dumitru	162	Petrea Ștefan	222	Vlad Adriana
43	Butu Traian	103	Ivan Gheorghe	163	Poenaru Lautențiu	223	Voicescu Nicoleta
44	Caian Pandrea Aurel	104	Jerău Gheorghe	164	Poenaru Nuțu	224	Voinea Dumitru
45	Calîfaru Gavril	105	Jinga Romulus	165	Poenaru Ovidiu	225	Voinea Emilian
46	Caloinescu Ioan	106	Jinga Victor	166	Poenaru Roxana	226	Vrabie Cristina
47	Caloinescu Jenel	107	Lăcătuș Mariana	167	Pop Georgeta	227	Vrabie Ioan
48	Cerbu Dorel	108	Lăzărescu Elena	168	Pop Olga	228	Vrabie Decebal
49	Cimisliu Ioan	109	Leb Mircea	169	Popa Dumitru	229	Zamfir Bogdan
50	Cimpoaie Gabriel	110	Leucuța Cristina	170	Popa Florin	230	Zamfir Dan
51	Cioroianu Aurelia	111	Leșescu Mihai	171	Popa Virgil	231	Zangor Lucian
52	Ciulu Mircea	112	Lipian Florin	172	Posedaru Gheorghe	232	Zangor Traian
53	Ciupală Mariana	113	Lukaci Mihai	173	Primăvăruș Elena	233	Zavarache Constantin
54	Ciurea Daniel	114	Lungu Constantin	174	Purcăroiu Nicolae	234	Zărnescu Ioan
55	Cliniciu Sorin	115	Lupu Florica	175	Rîșnoveanu Marius	235	Zbarcea Maria
56	Codreanu Elena	116	Lupu Nicolae	176	Rîșnoveanu Mihai		
57	Coliban Nicolae	117	Manciulea Gelu	177	Rîșnoveanu Ștefan		
58	Colț Radu	118	Manea Vasile	178	Rîjnoveanu Dan		
59	Comșa Eugen	119	Mățarea Ovidiu	179	Robu Adrian		
60	Comșa Fulga Stelian	120	Median Susana	180	Roșculeț Claudiu		

COLECTIVUL DE REDACȚIE AL REVISTEI "PLAIURI
SĂCELENE" VĂ UREAZĂ UN PAȘTE FERICIT ȘI LINIȘTIT
ALĂTURI DE CEI DRAGI!

SPRE ȘTIINȚĂ

Materialele primite la redacție nu se înapoiază.

Au prioritate articolele privitoare la Săcele, Târlungeni, Zizin și Purcăreni.

Materialele ce se doresc a fi prezentate în coloanele revistei pot fi trimise la adresa de e-mail: plaiurisacelene@yahoo.com
sau la sediul asociației din cadrul Centrului de Documentare și Informare al Liceului Tehnologic „Victor Jinga”.

<http://www.izvorulsacele.ro/>

REDACȚIA

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Ing. BÎRSAN HORIA
Prof. CERBU DOREL
Prof. COLȚ RADU
Prof. FLOREA DIANA
Ing. ZAMFIR DAN
Tehnoredactor ROȘCA SILVIU

ISSN 1223 - 9151

ISSN-L 1223 - 9151

LICEUL TEHNOLOGIC
VICTOR JINGA

MOBILITATE
MULTICULTURALITATE
MODERNITATE